

7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Adi Konkordatoda Mühletin Müstakbel Alacakların Devri Üzerindeki Etkisi

The Effect of the Temporary Respite in The Ordinary Concordat on the Transfer of Future Receivables within the Framework of the Amendments Made to the Law No. 7101

Serpil Işık*

ÖZ

Konkordato, mali durumu bozulan ve vadesi gelen tüm borçlarını ödeyemeyecek durumdaki borçlunun, ileri sürdüğü teklifin kanunda hükmedilen nitelikli çoğunluktaki alacaklı tarafından kabul edilmesi ve yetkili mercilerce tasdik edilmesi neticesinde öngörülen zamansal kesitte, kendisi için tanınan koşullarda ödenmesini sağlayan bir hukuki imkândır. 7101 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte, Türk hukukunda konkordato prosedürü, işleyişi ve süreci bakımından önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Konkordatoda kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçlarının ifade edildiği kanun hükmü revize edilerek yeniden düzenlenmiştir. Kanun koyucu, 7101 sayılı Kanunla revize edilen İcra ve İflâs Kanunu'nun 294'üncü maddesinin 6'ncı fıkrasında, konkordato mühletinin verilmesinden önce gerçekleştirilen ve müstakbel alacağın devrine ilişkin olan sözleşmelerin, alacağın mühlet kararından sonra doğması ihtimalinde hükümsüz olacağını öngörmektedir. Borçluyu konkordato mühletinin verilmesinden önce gerçekleştirdiği alacak devirlerinin tahmin edilemeyen sonuçlarından koruyacak olan bu kural, aynı zamanda, borçlunun mali açıdan iyileşmesine hizmet edecektir. Borçlunun daha uygun koşullarda bozulan mali durumunun düzeltilmesine olanak sağlayan mühletin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisine ilişkin kanun hükmü, iyileşme dostu olması sebebiyle önem arz etmektedir. Çalışmamızda, genel olarak 7101 sayılı Kanun ile şekillenen konkordato prosedürü ile kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçları açıklandıktan sonra, kesin mühletin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisi ortaya konulmaya çalışılacaktır. Böylelikle, İİK m. 294/f. 6'da öngörülen kanun hükmünün amacı, şartları ile sonuçları açıklanarak 7101 sayılı Kanunla getirilen müstakbel alacakların devrine ilişkin yeni düzenlemenin değerlendirilmesi yoluna gidilecektir. **Anahtar Kelimeler:** Konkordato, Kesin Mühlet, Kesin Mühletin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, Alacağın Devri, Mühletin Müstakbel Alacakların Devri Üzerindeki Etkisi.

* Araş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-4329-1138.

Sorumlu Yazar/Correspondence Author: Serpil Işık

E-posta/E-mail: isikserpil1988@hotmail.com; serpil.isik@istanbul.edu.tr

Geliş Tarihi/Received: 28.02.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 20.05.2022

ABSTRACT

Concordat is the legal opportunity that enables the debtors, whose financial situation have deteriorated and are unable to pay all their due debts, to pay their debts under the conditions provided to them in the temporal section stipulated as a result of the acceptance of the proposal by the creditor with a qualified majority as determined in the law and approval of the said proposal by the competent authorities. With the entry into force of the Law No. 7101 on the Enforcement and Bankruptcy Law and Amending Some Laws, significant changes have occurred in Turkish Law in terms of the procedure, function and process of concordat. The provision of the law, in which the consequences of the temporary respite for the creditors are expressed in the concordat, has been revised and rearranged. In the 6th paragraph of Article 294 of the Enforcement and Bankruptcy Law, which was revised by Law No. 7101, the legislator foresees that the agreements regarding the transfer of the future receivables, which were concluded before the concordat respite, shall be null and void in the event that the receivables arise after the respite decision. This rule, which will protect the debtor from the unpredictable consequences of the receivable transfers made before the concordat respite is offered, will also serve for the financial recovery of the debtor. The provision of the law regarding the effect of respite on the transfer of future receivables, which allows the recovery of the deteriorated financial situation of the debtor under more favorable conditions, is important due to being recovery friendly. In our study, after explaining the results of the concordat procedure and the temporary respite for the creditors, which are generally shaped by the Law No. 7101, the effect of the temporary respite on the transfer of future receivables will be tried to be revealed. Thus, by explaining the purpose, conditions and results of the provision of law envisaged in art 294 / para 6 of EBL, the new regulation regarding the transfer of future receivables introduced by Law No. 7101 will be evaluated.

Keywords: Concordat, Temporary Respite, Consequences of Temporary Respite for Creditors, Transfer of Claim, Effect of Respite on Transfer of Future Receivables.

GİRİŞ

İcra ve İflâs Kanunu'nda iflâsın eşiğine gelen şirketlerin bu durumdan kurtularak iyileşmelerini sağlamak amacıyla, sıklıkla başvurdukları yöntemlerden biri olan iflâsın ertelenmesi¹

- 1 İflâsın ertelenmesi (*Konkursaufschub*), borca batık olan sermaye şirketleri ile kooperatifler hakkında iflâs kararı verilmesinin, belirli bir süre için önlenmesini temin eden ve şirket veya kooperatifin bu süre zarfında alacaklısı olan kimselerin takiplerinden uzak kalması suretiyle, mali durumunu iyileştirerek iflâs halinden kurtulmasını amaçlayan bir kurumdu (Roger Giroud, *Die Konkursöffnung und ihr Aufschub bei der Aktiengesellschaft* (2. Aufl. Zürich, Schulthess, 1986) § 6, s. 105, N. 3; Peter Böckli, *Das neue Aktienrecht*, (2. Aufl., Zürich, Schulthess Polygraphischer Verlag, 1992), N. 1715 vd.; Oğuz Atalay, *Borca Batıklık ve İflâsın Ertelemesi* (İzmir, Sözkese Matbaacılık, 2006) 51; Alexander Dubach, *Der Konkursaufschub nach Art. 725a OR: Zweck, Voraussetzungen und Inhalt*, (1998) 94, Schweizerische Juristen Zeitung 149 vd.; Baki Kuru, 'Pasifi Aktifinden Fazla Olan Sermaye Şirketlerinin İflâsı' 1970 (10) Adalet Dergisi 621; Hakan Pekcanitez, 'İflâsın Ertelemesi' (2005) 79(2) İstanbul Barosu Dergisi 323; Muhammet Özkes, 'İflâsın Ertelemesi (İİK m. 179-179b; TTK m. 324)', 2005 (33)3, Legal Hukuk Dergisi 3251; Hakan Pekcanitez, *Anonim Ortaklıkların İflâsı* (Ankara, Dokuz Eylül Üniversitesi. Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi, No. 18, 1991) 48; Saim Üstündağ, 'Türk Ticaret Kanunu'nun 324'üncü Maddesinin Üçüncü Fıkrası Üzerine Düşünceler' (1980) 47 Günümüzde Yargı 18; İsmet Sayhan, 'Anonim Şirketlerde Aktiflerin Pasifleri Karşılıyamasının Sonucu Olarak İflâs ve İflâsın Ertelemesi', 2005 XXIII (11) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 97; Serpil Işık, 'Sermaye Şirketleri ile Kooperatiflerin Borca Batık Olmaları Sebebiyle Doğrudan İflâslarının Söz konusu Olması Durumunda İflâsın Ertelemesi Kurumuna Başvuru Şartlarının Kanuni Değişiklikler Çerçevesinde Değerlendirilmesi' (2016) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (Prof. Dr. Fevzi Şahlanana Armağan Özel Sayı, Cilt: II) 1297-1298). İsviçre Federal Mahkemesine göre, iflâsın ertelenmesi,

(*Konkursaufschub*), 7101 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun² (7101 sayılı Kanun) ile yürürlükten kaldırılmıştır. İflâsın ertelenmesinin İcra ve İflâs Kanunu'ndan kaldırılması sebebiyle meydana gelen boşluğu doldurabilmek amacıyla, ekonomik sıkıntı içindeki borçluların mali durumlarını düzeltebilmeleri ile alacaklılarıyla anlaşarak borçlarını tasfiye edebilmeleri temeline dayanan konkordato kurumu hakkında yeniden düzenleme yapılması yoluna gidilmiş ve konkordato (*Nachlassvertrag; Concordat; Vergleich*) müessesesi uygulama kabiliyeti kazanmıştır³.

İcra ve İflâs Kanunu'nun 285 ilâ 309/I hükümlerinde düzenlenmekte olan konkordatoda 7101 sayılı Kanun değişikliği ile önemli yenilikler gerçekleştirilerek kurum bambaşka bir çehre kazanmıştır⁴. İsviçre'de Swissair'in çöküşü üzerine 1 Ocak 2014 tarihinde yürürlüğe giren İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu⁵ (*Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs (SchKG)*) revizyonu, konkordatonun işlevini önemli ölçüde genişletmiştir⁶. Türk hukukunda da, 7101 sayılı Kanunla konkordato hükümlerinde gerçekleştirilen değişikliklerle, 1 Ocak 2014 tarihinde revize edilen⁷ İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu'ndan (SchKG Art. 293-336) etkilenilmiştir⁸. Gerçekleştirilen değişikliklerle önceki dönemde konkordatonun işlemesine engel olan pek çok kanun hükmü revize edilmiş ya da yürürlükten kaldırılmıştır⁹. İflâsın ertelenmesinin borçlu menfaatine olan hükümlerinin

alacaklıların ve borçlu şirketin menfaatine ve belirli koşulların gerçekleştirilmesi ile şirkete iyileşme şansı verilmesi olarak ifade edilmektedir. Buna karşılık, alacaklıların şirketin hemen iflâsına karar verilmesine nazaran iyi duruma gelmesinin gerekli olmadığı; daha kötü bir duruma gelmemesinin yeterli olduğu da ifade edilmektedir (BGE 120 II 427).

2 RG., 15.03.2018, S. 30361.

3 Murat Atalı, İbrahim Ermenek ve Ersin Erdoğan, *İcra ve İflas Hukuku* (3. Bs, Ankara, Yetkin, 2020) 627-628.

4 Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özekes, *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı* (8. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021) 478; Serdar Kale, '7101 Sayılı İcra ve iflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Konkordato' (2018) 5(1) İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 214.

5 SR 281.1

https://fedlex.data.admin.ch/filestore/fedlex.data.admin.ch/eli/cc/11/529_488_529/20190101/de/pdf-a/fedlex-data-admin-ch-eli-cc-11-529_488_529.201.90101-de-pdf-a.pdf Erişim Tarihi: 4.2.2021.

6 Oliver Kälin, *Die Sanierung der Aktiengesellschaft Ein Rechtshandbuch für Verwaltungsräte* (Schulthess, 2016) N. 682, s. 270; Michael Krampf 'Neues Sanierungsrecht: Kein grosser Wurf', 2014 (1) Plädoyer 26. <https://www.plaedoyer.ch/>; (Erişim Tarihi: 15.01.2021); Serdar Kale, 'İsviçre İcra İflas Kanununun Adi Konkordato Hükümlerine Genel Bir Bakış' 2017 4(2) İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 153; Mert Namlı, 'Türk ve İsviçre Hukuku'nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler' 2018 44(4) Yargıtay Dergisi 1479; Mert Namlı, 'Concordat as a Way of Restructuring in Turkish Insolvency Law after the 2018 Reform' (2019) 30 (8) International Company and Commercial Law Review, 441.

7 Lukas Muller and Ronja Lind, 'Fünf Jahre neues Sanierungsrecht: Erfahrungen, Befunde und Entwicklungen – Die Schweiz auf dem Weg zum "Swiss Chapter 11"?' (2019) Expert Focus, Zürich, EXPERTsuisse, 637; Daniel Oehri, 'Der Sachwalter im Nachlassverfahren: Ein Diener zweier Herren' (2018) 380 AISUF – Arbeiten aus dem Juristischen Seminar der Universität Freiburg Schweiz, (Herausgeber: Peter Gauch) (Schulthess, 2018) N. 46, s. 17; Daniel Hunkeler and Zeno Schonmann, 'Grundriss des Prepacks' Sanierung und Insolvenz von Unternehmen IX Neue Entwicklungen, (EIZ – Europa Institut Zürich Band/Nr. 192), (Herausgeber: Thomas Sprecher, Schulthess, 2019) 45; Oliver Kälin, 'Chancen und Risiken der aktienrechtlichen Sanierung – ein Überblick' (2020) 198 Sanierung und Insolvenz Unternehmen X, EIZ – Europa Institut Zürich 9; Peter V Kunz, Oliver Arter and Florian S Jörg, *Entwicklungen im Gesellschaftsrecht X* (Stämpfli, Bern, 2015) 226

8 Hakan Pekcanitez, ve Güray Erdönmez, *7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato* (İstanbul, Vedat, 2018) 5; Kale 'Konkordato' (n 4) 214; Cenk Akil, 'Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)' (2019) 141 Türkiye Barolar Birliği Dergisi 228.

9 Kale 'Konkordato' (n 4) 214.

konkordatoya dâhil edilmesi sağlanarak geçici mühlet kararının (İİK m. 287; SchKG Art. 293 (a)) verilmesi kabul edilmiştir¹⁰. Geçici mühlet süresi içerisinde, konkordato projesinin başarıya ulaşma şansının var olduğunun anlaşılması üzerine, borçluya bir yıllık kesin mühlet kararının verilebileceği hükme bağlanmıştır¹¹ (İİK m. 289/f. 3). Mali durumunu düzeltmek isteyen borçlu, konkordatoya müracaat ederek (geçici veya kesin)¹² mühlet kararı elde ettiğinde, İcra ve İflâs Kanunu m. 294-295'te öngörülen alacaklılar hakkındaki sonuçlar söz konusu olacaktır. Konkordatoda (geçici veya kesin) mühletin alacaklılar bakımından meydana getireceği sonuçlar kapsamında 7101 sayılı Kanun ile öngörülen yeni düzenlemelerden biri, müstakbel alacakların devrine ilişkindir (İİK m. 294/f. 6).

Çalışmamızda, 7101 sayılı Kanun ile getirilen konkordato mühletinin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisi (İİK m. 294/f. 6) ele alınacaktır. Bu kapsamda öncelikle, konkordato hakkında genel bilgiler verilerek konkordatoda kesin mühletin tayin edilmesine kadar ki prosedür açıklanmaya çalışılacaktır. Sonrasında ise, kesin mühletin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisinin ifade edildiği İİK m. 294/f. 6 hükmünün değerlendirilmesi yoluna gidilecektir. Böylelikle, İİK m. 294/f. 6'da öngörülen düzenlemenin amacı, şartları ile sonuçlarının ifade edilmesi söz konusu olacaktır.

I. TÜRK HUKUKUNDA İFLÂSTAN KURTULMA YOLU OLARAK KONKORDATO: GENEL BAKIŞ

A. KONKORDATO HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Konkordato (*Nachlassvertrag; Concordat; Vergleich*), elinde olmayan nedenlerle işleri iyi gitmeyen ve ekonomik durumu bozulan borçlunun, yaptığı teklifin kanunda öngörülen çoğunluğu karşılayan sayıdaki alacaklıları tarafından kabul edilerek yetkili makamlarca tasdik edilmesi sonucunda ileri sürdüğü teklif doğrultusunda ve uygun şartlar çerçevesinde borçlarını ödeyebilmesini sağlayan bir iyileştirme hukuku (*Sanierungsrecht*)¹³ müessesesidir¹⁴.

- 10 Müjgan Tunç Yücel, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları* (1. Bası, On İki Levha, İstanbul, 2020) 6.
- 11 Asliye ticaret mahkemesi kesin mühlet kararının verilmesiyle birlikte veya kesin mühlet içerisinde uygun bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek ve tek sayıda olmak şartıyla bir alacaklılar kurulu oluşturabilecektir (İİK m. 289/f. 4) (Hakan Albayrak, *İflas Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları* (1. Bası, Ankara, Yetkin 2020) 95). Konkordato süreci içerisinde alacaklılar kuruluna yer verilmesinin temelinde, alacaklıların konumu güçlendirme gayesi yatmaktadır (Levent Börü, 'Adi Konkordatoda Alacaklılar Kurulu' (2018) 9(2) İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 352; Albayrak (n 11) 95).
- 12 Geçici mühletin sonuçlarının öngörüldüğü İİK m. 288 uyarınca, geçici mühlet kesin mühletin sonuçlarını doğurur.
- 13 İyileştirme hukuku (*Sanierungsrecht*) hakkında bkz.: Harald Hess, *Sanierungshandbuch* (4. Auflage, Hermann Luchterhand Verlag, Walters Kluver Köln, 2009) N. 243 ff.; Reinhard Bork, *Einführung in das Insolvenzrecht*, JZ – Schriftenreihe; (Heft: 5, 5. Auflage überarbeitet, Mohr Siebeck, Tübingen 2009), N. 355 ff.
- 14 Pekcamtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 477; Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 3) 617; Selçuk Öztekin, Ali Cem Budak, Müjgan Tunç Yücel, Serdar Kale ve Bilgehan Yeşilova, *Yeni Konkordato Hukuku, 7101 sayılı Kanunla Değişik İcra ve İflas Kanunu m. 285-309 Şerhi*, (Editör: Selçuk Öztekin) (2. Bası, Ankara, Adalet, 2019), Madde 285, N. 7; İlhan E Postacıoğlu, *Konkordato* (İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1965) 12; Saim Üstündağ, *İflas Hukuku (İflas-Konkordato-İptal Davaları)* (8. Bası, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 2002) 227; Baki Kuru, *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı* (Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş İkinci Baskı, Ankara, Adalet, 2013) 1443; Baki Kuru, Ramazan Arslan ve Ejder Yılmaz, *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı* (26. Baskı, Ankara, Yetkin, 2012) 625; M. Serhat Sarısözen, *Konkordato* (Genişletilmiş 5. Bası, Ankara, Yetkin, 2021) 75; Sümer Altay ve Ali Eskioçak, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku* (5. Bası, İstanbul, Vedat, 2019) N. 21, s. 15; Talih Uyar, 'Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri' (Güncellenmiş 2. Baskı,

Kanun koyucu konkordatoyla, mahkemenin denetimi altında, borçlu ile alacaklının anlaşarak borçlarının sadece belirli bir miktarını ya da belli vadelerde ödeyerek sona ermesinin yolunu açmıştır¹⁵. Böylelikle, konkordato sayesinde borçlu, kendisine karşı yöneltilen icra takiplerinden kurtulacak; alacaklı, icra takibine başvursaydı elde edebileceği tutardan daha fazla bir miktara sahip olacak ve son olarak da işletmelerin çalışmaya devam etmesiyle işsizliğin meydana gelmesi önlenerek kamunun menfaatinin korunması söz konusu olacaktır¹⁶. Görüldüğü üzere, konkordato borçlu, alacaklı ve kamunun menfaatlerini birlikte temin etmeyi amaçlayan bir müessesedir¹⁷.

Borçlunun konkordatoya başvurabilmesi için iflâsa tâbi şahıslardan olması şart değildir¹⁸. Yani, kendisine karşı iflâs yoluna müracaat edilebilecek olan borçlu konkordato akdedebileceği gibi; iflâsa tâbi olmayan bir borçlu da konkordato yoluna gidebilecektir¹⁹. Oysaki yürürlükten kaldırılan iflâsın ertelenmesi müessesesine müracaat edebilme imkânı sadece borca batık durumdaki sermaye şirketleri ile kooperatiflere tanınmaktaydı²⁰ (Bkz. eTTK m. 377; eİİK m. 179; Koop K. m. 63). Bu sebeple, gerçek kişi tacirler ile tüzel kişi tacirlerden sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan şahıs şirketleri bakımından iflâsın ertelenmesi talebinde bulunabilme imkânı söz konusu değildi²¹. Buna karşılık adî konkordatoda, talepte bulunan kimsenin iflâsa tâbi olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gerçek veya tüzel kişilerin konkordato yoluna müracaat edebilmeleri mümkündür²². Görüldüğü üzere, konkordatonun, iflâsa tâbi olsun veya olmasın her borçlunun faydalanabileceği bir imkân olması, onu diğer yeniden yapılandırma müesseselerinden ayırmakta ve borçlular arasında eşitliği sağlayan bir kurum olarak nitelendirilmesini sağlamaktadır²³. *Kanaatimizce* de borçlular arasında herhangi bir ayırım yapmayan konkordato kurumunun, 7101 sayılı Kanun ile gerçekleştirilen değişiklikler çerçevesinde yenilenmesi ve işlevsel bir hale getirilmesi, iflâstan kurtulmak isteyen borçlular arasında eşitliğin sağlanması bakımından yerinde bir tercih olmuştur²⁴.

Ankara, Bilge Yayınevi, 2019) 3; Kurt Amonn and Fridolin Walter, *Grundriss des Schuldbetreibungs - und Konkursrechts*, (9. vollständige aktualisierte Auflage, Bern, Stämpfli, 2013) § 53, N. 2, s. 515; Börü, 'Alacaklılar Kurulu' (n 11) 342. Konkordato, borcunu ödeme imkânlarından yoksun olan borçlunun kendisine karşı açılması mümkün olan takiplerden kurtulmasını sağlayan ve iflâsın önüne geçmeyi amaçlayan bir kurumdur (Sema Taşpınar Ayvaz 'Türk Hukukunda Yeniden Yapılandırma' (Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Birliği, 13. Antalya Toplantısı, 9-10 Ekim 2015, Antalya, 2017) 354; M. Serhat Sarısözen, *İcra-İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler* (3. Bs, Ankara, Yetkin, 2019) 88).

15 Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 477.

16 Mehmet Kâmil Yıldırım ve Nevhis Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas Hukuku* (Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, İstanbul, Beta, 2016) 517.

17 Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 3) 619.

18 Yıldırım ve Deren-Yıldırım (n 16) 520; Uyar, *Temel İlkeler* (n 14) 20; Timuçin Muşul, *İcra ve İflas Hukuku C. II* (Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, Adalet, Ankara, 2013) 1673.

19 Muşul, *C. II* (n 18) 1673.

20 Selçuk Öztekin, *İflasın Ertelenmesi* (İstanbul, Arıkan, 2007) 26; Yıldırım ve Deren-Yıldırım (n 16) 503; Sarısözen, *Yenilikler* (n 14) 81.

21 Yıldırım ve Deren-Yıldırım (n 16) 503.

22 Michel Kähr, 'Ein Sanierungsrecht für Versicherungen' (2019) 192, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen IX Neue Entwicklungen, EIZ - Europa Institut Zürich 77. Yine, miras tasfiyesinde "tereke"; kat mülkiyetinde ise, "kat malikleri kurulu" konkordatodan yararlanabilecektir (KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 293 (n 94) N 10-11).

23 Yıldırım ve Deren-Yıldırım (n 16) 517.

24 Eski konkordato hükümlerinde de iflâs dışı konkordatonun her borçlu konkordato yoluna müracaat edebiliyordu. İlgili düzenlemeler uyarınca, 7101 sayılı Kanun değişikliğinden önceki konkordato hükümlerinde de (iflas dışı konkordatoda) borçlunun konkordato akdedebilmesi için iflâsa tâbi şahıslardan olması gerekmemekteydi. Bu kapsamda, iflâsa tâbi

İcra ve İflâs Kanunu'nda konkordato, adi konkordato (iflâs dışı konkordato) (İİK m. 285-308/h), iflâs içi konkordato (m. 309) ve malvarlığının terki suretiyle konkordato (İİK m. 309/a-309/f. 1) şeklinde düzenlenmiştir²⁵. Adi konkordato, mahkeme dışı konkordato ile malvarlığının terki suretiyle konkordato dışında kalan, hakkında iflâs açılmamış borçlunun teklif edebileceği, ekonomik iyileşmeyi ve borçların tasdik edilen konkordato projesi kapsamında ödenmesini amaçlayan ve İİK m. 285 vd.'nda düzenlenen konkordatodur²⁶. Çalışmamızda, adi konkordatoda verilecek olan mühlet kararının, müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisi incelenecektir.

B. KONKORDATODA İZLENECEK PROSEDÜR VE KESİN MÜHLET KARARI VERİLMESİ

7101 sayılı Kanunla getirilen yeni düzenlemeler sonrasında konkordato sürecinin başlangıcı, borçlu veya alacaklılardan birisinin bir konkordato ön projesiyle birlikte asliye ticaret mahkemesine müracaat etmesiyle gerçekleştirilecektir²⁷. 7101 sayılı Kanun değişikliğiyle birlikte, konkordato talebinde bulunurken icra mahkemelerinin görevli olduğu eski düzenlemeden vazgeçilerek asliye ticaret mahkemelerinin görevli olduğu kabul edilmiştir²⁸.

Konkordato talep etmek isteyen borçlu veya alacaklının kanunda öngörülen (İİK m. 286) belge ve mali tablolarla birlikte başvuru dilekçelerini yetkili asliye ticaret mahkemesine sunmaları gerekmektedir²⁹.

olan borçlunun konkordato akdedebilmesi mümkün olduğu gibi; iflâsa tâbi olmayan bir borçlunun da konkordato akdedebilmesi mümkündür (Muşul, C. II (n 18) 1673). 7101 sayılı Kanun değişikliğinden önceki hükümler bakımından iflâs dışı konkordatonun, iflâsa tabi olsun veya olmasın her borçlu tarafından müracaat edilebilir olması, onu diğer yeniden yapılandırma müesseselerinden ayırmaktaydı (Yıldırım ve Deren-Yıldırım (n 16) 517).

- 25 Süha Tanrıver, '4949 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti ve Değerlendirilmesi' (2004) 51 Türkiye Barolar Birliği Dergisi 67-68; Sema Taşpınar, 'Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler' (2003) 22(2) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 49; Kuru, *El Kitabı* (n 14) 1444-1445; Üstündağ, *İflâs Hukuku* (n 14) 228; Kuru, Arslan ve Yılmaz (n 14) 626-627; Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 6-7; Muşul, C. II (n 18) 1673; Levent Börü, 'Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi' (2019) 10(1) İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 174; Levent Börü ve Şafak Parlak Börü, 'Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri' (2020) 78(3) İstanbul Hukuk Mecmuası 1243. Türk hukukunda önceden bulunmayan malvarlığının terki suretiyle konkordato, 4949 sayılı Kanun değişikliği ile İcra ve İflâs Kanunumuza girmiştir. Konkordato türleri bakımından iflâs dışı (adi) konkordato ve iflâs içi konkordato ayrımı kanunda kabul edilmiştir (Taşpınar (n 25) 49).
- 26 Tanrıver, '4949 sayılı Kanun' (n 25) 67-68.
- 27 Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 483; Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 3) 647; Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 13; Muhammet Özkes, 'Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı' 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, Özkes, Muhammet (ed.) (1. Bası, İstanbul, On İki Levha, 2018) 44; Kale 'Konkordato' (n 4) 214; Altay ve Eskioçak (n 14) N. 41, s. 34.
- 28 Sarısözen, *Yenilikler* (n 14) 98. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi, 3.12.2020, E. 2020/2121, K. 202/2116: "...Dava, hukuki niteliği itibarıyla 7101 Sayılı Kanun ile değişik İİK'nın 285 ve devamı maddeleri gereğince geçici mühlet ve akabinde kesin mühlet kararı verilerek konkordatonun tasdikine ilişkindir. Konkordato talepleri hakkında İİK'nın 285. maddesinde, yetkili ve görevli mahkeme düzenlenmiş, yasadâ, iflâsa tabi olan borçlu için, İİK'nın 154. maddesine atf yapılarak ilgili maddenin birinci veya üçüncü fıkradaki yazılı yerlerdeki asliye ticaret mahkemesinin, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesinin yetkili ve görevli olduğu vurgulanmıştır..." (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).
- 29 Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 483; Altay ve Eskioçak (n 14) N. 49, s. 44. İsviçre hukukunda, SchKG Art. 293 (a) hükmüne göre, başvuru, geçici bir yeniden yapılandırma planı, cari bilanço, gelir tablosu ve likidite planı veya mevcut ve gelecekteki malvarlığını gösteren ilgili belgeleri içermelidir (Bettina Kopta-Stutz, 'Gerichtliche Sanierungsverfahren für Schweizer Aktiengesellschaften Unter Berücksichtigung des aktienrechtlichen Konzepts zur

Asliye ticaret mahkemesi, İcra ve İflâs Kanunu m. 286'daki belgelerle birlikte başvuru yapılırca, ilk olarak, geçici mühlet kararının verilmesinin mümkün olup olmadığını değerlendirecektir³⁰. Mahkeme, İcra ve İflâs Kanunu m. 286'da öngörülen belgelerin eksiksiz olduğuna kanaat getirirse, derhâl geçici mühlet kararı verecektir³¹. Geçici mühlet kararının süresi üç aydır³². Buna karşılık, borçlunun ya da geçici komiserin talebi üzerine mahkemece geçici mühlet kararının en fazla iki ay daha uzatılmasına karar verilebilecektir³³.

Geçici mühlet süresi içerisinde, konkordato projesinin başarıya ulaşma şansının olduğu anlaşılırsa, konkordato isteyen alacaklının veya borçlunun talebi üzerine mahkemece kesin mühlet kararı verilebilecektir (İİK m. 289/f. 3). Kanun koyucunun kesin mühlet için öngördüğü süre bir yıldır³⁴. Bununla birlikte, mahkemece verilen bir yıllık sürenin yetmeyeceği anlaşılırsa, borçlunun veya konkordato komiserinin talebi üzerine verilen bir yıllık süre altı ay daha uzatılabilecektir³⁵ (İİK m. 289/f. 6, c. 1). Mahkeme kesin mühlet süresi içerisinde karar veremez ise mühlet süresini azami altı ay daha uzatabilir³⁶. Mahkemenin konkordato mühletini azami uzatım süresi olan altı ay daha uzatma zorunluluğu bulunmamaktadır³⁷.

Konkordato mühletinin alacaklılar (İİK m. 294), borçlular (İİK m. 297), sözleşmeler (İİK m. 296) ve rehinli alacaklılar (İİK m. 295) bakımından sonuçları olacaktır. Aşağıda, mahkemece verilecek olan kesin mühlet kararının, alacaklılar bakımından meydana getireceği sonuçlar açıklanmaya çalışılacaktır.

II. KESİN MÜHLET KARARININ ALACAKLILAR BAKIMINDAN SONUÇLARI

İcra ve İflâs Kanunu'nun 294 ilâ 295'inci maddeleri arasında kesin mühletinin alacaklılar bakımından meydana getireceği sonuçlar öngörülmektedir³⁸. 7101 sayılı Kanunla gerçekleştirilen değişikliklerden önce, mühletinin alacaklılar bakımından sonuçları, İİK m. 289 hükmünde ifade edilmekteydi³⁹. 7101

Auslösung von Sanierungsmaßnahmen' (2019) 295 ZStP – Zürcher Studien zum Privatrecht, Schulthess 35).

30 Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 485.

31 İİK m. 287/f. 1 hükmünde bu husus şu şekilde düzenlenmektedir: "Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 ncı maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır."

32 Kale 'Konkordato' (n 4) 215; Uyar, *Temel İlkeler* (n 14) 44.

33 Altay ve Eskiocak (n 14) N. 49, s. 44-45; Kale 'Konkordato' (n 4) 215; Uyar, *Temel İlkeler* (n 14) 44.

34 Kale 'Konkordato' (n 4) 215.

35 Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 491; Altay ve Eskiocak (n 14) N. 50, s. 45; Kale 'Konkordato' (n 4) 215.

36 Rukiye Duran, 'Konkordato Mühletinin Uzatılması' (2019) 10(1) Akademik Yaklaşımlar Dergisi 67.

37 Süha Tanrıver, 'Konkordato Mühletinin Uzatılması' (1995) 7 (3) Türkiye Barolar Birliği Dergisi 412-413; Duran (n 36) 67.

38 Karş.: SchKG Art. 297. Ayrıntılı bilgi için bkz.: Basler Kommentar SchKG – Adrian Staehelin, Thomas Bauer und Daniel Staehelin (Herausgeber)/Alexander Vollmar, *Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II*, Art. 159-352 SchKG Art. 1-47 GSchG, Art. 51-58 AVIG (Basler Kommentar), 2. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2010, SchKG Art. 297 N 1 ff.

39 Eski İİK m. 289'da "Mühletinin alacaklılar bakımından sonuçları" kenar başlığı altında şu şekilde bir düzenleme

sayılı Kanun ile getirilen yeniliklerden sonra, kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçları İİK m. 294'te düzenlenerek bu konuda esaslı değişikliğe gidilmiştir⁴⁰.

İcra ve İflâs Kanunu m. 294 hükmünden ulaşılabilecek genel sonuç, kesin mühlet kararının alacaklıların haklarını sınırlandırmış olduğudur⁴¹. Konkordato mühletinin verilmesiyle, alacaklıların hakları bakımından bazı sınırlamaların yapılmasının temel gerekçesi; borçlunun konkordato mühleti içerisinde rahat hareket edebilmesi ve alacaklıların baskısı altında olmadan konkordato projesinin hayata geçirilebilmesi için faaliyetlerine devam edebilmesidir⁴².

İcra ve İflâs Kanunu m. 294'te kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçları ifade edilmiş olsa da burada öngörülen düzenlemeler geçici mühlet kararı bakımından da geçerli olacaktır. Zira, İcra ve İflâs Kanunu'nun 288'inci maddesinin 1'inci fıkrası uyarınca, geçici mühlet kararı, kesin mühletin sonuçlarını da doğuracaktır⁴³.

Mühletin alacaklılar bakımından doğurduğu sonuçlardan ilki, takip yasağının başlamasına ilişkindir⁴⁴. 4949 sayılı Kanunla getirilen takip yasağına ilişkin düzenlemeler, 7101 sayılı Kanun

getirilmekteydi:

“Mühlet içinde borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler duru, ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü müddetler işlemez.

Mühlet sırasında taşınır veya taşınmaz rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınmaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez.

206 nci maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

Konkordato aksine hüküm içermediği takdirde mühlet, rehinle temin edilmiş her türlü alacağa faiz işlemlerini durdurur.

Takas bu Kanununun 200 ve 201 inci maddelerine tabidir. Bu maddelerin uygulanmasında konkordato mühletinin veya iflâsın ertelenmesi kararının ilanı tarihi esas alınır”.

40 Sarısözen, *Yenilikler* (n 14) 166. 7101 sayılı Kanun değişikliği ile getirilen yenilikler kısaca şu şekilde ifade edilebilir: İİK m. 294/f. 4 hükmünde ifade edilen takas ve mahsup bakımından konkordato mühletinin sonuçları konusunda, 200 ve 201 inci maddelerin uygulanmasında geçici mühletin ilanı tarihinin esas alınacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda, eİİK m. 289/f. 5'te ifade edilen “veya iflâs ertelenmesi kararını” ibaresi iflâsın ertelenmesi yürürlükten kaldırıldığı için madde metninden çıkartılmıştır. İİK m. 294 hükmüne eklenen altıncı fıkra ile eski İİK'da öngörülmeyen mühletin müstakbel alacakların üzerindeki etkisi öngörülmektedir. İİK m. 294/f. 7 ile getirilen bir yeni düzenleme, İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu'nun 9'uncu maddesinde öngörülen konu para olmayan alacakların para alacağına çevrilmesini, fakat bu alacakların aynen ifasının da iflâs tasfiyesine benzer şekilde komiserin onayıyla olmasını öngören hükümdür. İİK m. 294'te getirilen bir başka yenilik ise, maddeye eklenen 8'inci fıkra hükmüdür. Buna göre, mühletin alacaklıların hakları bakımından önemli etkilerinden biri, gecikmesinde sakınca bulunan haller dışında konkordatoya tabi alacaklara ilişkin idari davalar ve borçlunun davalı olduğu hukuk davalarının mühlet içerisinde duracak olması (İİK m. 294'ün madde gerekçesinden).

41 Kale 'Konkordato' (n 4) 230.

42 “[...] Maddeyle, kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçları düzenlenmektedir. Bu sonuçlar, geçici mühlet bakımından da geçerlidir. Maddeyle, kesin mühlet içinde alacaklıların haklarında bazı sınırlamalar yapılmaktadır. Alacaklıların haklarında yapılan bu sınırlamaların temel nedeni, konkordato mühleti içinde borçlunun rahat hareket edebilmesi ve alacaklıların baskısı altında olmadan konkordato projesinin hayata geçirilebilmesi için faaliyetlerine devam edebilmesinin sağlanmasıdır [...]” (İİK m. 294'ün madde gerekçesinden).

43 Bkz.: İİK m. 288: (Değişik: 28/2/2018-7101/16 md.) “Geçici mühletin sonuçları, ilânı ve bildirimi”: (1) “Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur”.

44 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 93; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 492; Akil (n 8) 229.

ile muhafaza edilmiştir⁴⁵. Takip yasağının düzenlendiği, İİK m. 294/f. 1 uyarınca⁴⁶ “*Kesin mühlet içerisinde borçlu aleyhine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca gerçekleştirilen takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış olan takipler durur, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemez*” denilmektedir. İİK m. 294/f. 1’de öngörülen takip yasağı, mühlet kararının verilmesiyle başlar⁴⁷. Bu sonucun doğabilmesi için mühlet kararının ilân edilmesine gerek yoktur⁴⁸.

İcra ve İflâs Kanunu uyarınca, konkordato mühleti içerisinde icra takip işlemlerinin yapılmasına izin verilmediğinden, alacaklı tarafından borçlu aleyhine icra takip işlemi olarak nitelendirilmeyen muamelelerin yapılabilmesi mümkündür⁴⁹. Bu kapsamında, alacaklı, konkordato mühleti içerisinde icra dairesine müracaat ederek takip talebinde bulunabilecektir⁵⁰. Bu sebeple, takip talebi icra dairesine iletildiğinde, icra müdürü tarafından alınabilecektir; ancak, takibin sonraki aşamalarına geçilemeyecektir⁵¹. Takip yasağına rağmen gerçekleştirilen işlemler ise geçersiz (batıl) sayılacaktır⁵².

Konkordato mühletinin alacaklılar bakımından sonuçları kapsamında öngörülen takip yasağının birtakım istisnaları mevcuttur. Konkordato mühleti verilmesiyle, borçlunun malvarlığına ilişkin bir yasak söz konusu olduğundan, kira süresinin bitmesi sebebiyle yapılan takipler hakkında borçluya karşı takip başlatılabilir ve kiralanan borçlunun tahliyesi istenebilir⁵³. Yine, alacaklı konkordato mühleti içerisinde konusu malvarlığı olmayan çocuk teslimi ile ilgili bir ilamı icraya koyabilir⁵⁴.

45 Sarısözen, *Yenilikler* (n 14) 166; Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 93. Konkordatoda kesin mühlet içinde alacaklıların borçluya karşı takip yapmalarının yasak olmasının temel gerekçesi, borçlunun bu süreçte konkordato müzakerelerinde hazırlık yapabilmesine olanak sağlanması ve alacaklıların baskılarından kurtularak iyileşme olanağının kendisine verilmesidir (İİK m. 294’ün gerekçesinden).

46 Ayrıca, İİK m. 51/f. 2 uyarınca da bir borçlu hakkında mühlet kararı verilmişse, kendisine karşı herhangi bir icra takip işlemi yapılamaz (Murat Atalı, ‘Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları’ 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, Özkes, Muhammet (ed.) (On İki Levha, İstanbul, 2018) 97). İcra ve İflâs Kanunu m. 51/f. 2 hükmünde bu husus şu şekilde düzenlenmektedir: “*Bir borçlu hakkında kanunda gösterilen sebeplerden dolayı icra talik edilmiş veya konkordato için mühlet verilmiş ise, o borçluya karşı takip muamelesi yapılamaz*”.

47 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 93; Akil (n 8) 232.

48 Postacioğlu (n 14) 63.

49 M. Necmettin Berkin, *İflas Hukukunda Konkordato* (İstanbul, İsmail Akgün Matbaası 1949) 65; Akil (n 8) 231.

50 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 93; Akil (n 8) 231. Zira, takip talebi, icra takip işlemi olmayıp taraf takip işlemidir (Akil (n 8) 231).

51 Jolanta Kren Kostkiewicz and Dominik Vock (Hrsg.): *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG* (4. Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3. Auflage von Carl Jaeger, Schulthess Kommentar, Schulthess, Zürich 2017) Art. 297 N. 4; Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 93.

52 Kuru, *El Kitabı* (n 14) 1462; Öztekin, Budak, Tunç Yücel, Kale ve Yeşilova, Madde 294 (n 14) N. 8. Doktrinde, takip yasağına rağmen gerçekleştirilen işlemlerin akıbetinin nasıl olacağı konusunda farklı görüşler de ileri sürülmektedir. Doktrinde ileri sürülen bir başka görüşe göre, yasak kapsamında olan işlemlerin gerçekleştirilmesi durumunda, gerçekleştirilen bu işlemler *kendiliğinden hükümsüz* olacaktır (Atalı (n 46) 97). Doktrinde ileri sürülen diğer bir görüşe göre, yasağına rağmen yapılan icra takip işlemleri *yok* hükmünde olacaktır (Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 94).

53 Akil (n 8) 237.

54 Baki Kuru, *İcra ve İflas Hukuku, Cilt IV* (3. Bs., İstanbul, Alfa Basım, 1997), 3635; Kuru, *El Kitabı* (n 14) 1461; Akil (n 8) 236. Diğer taraftan, sonuçları itibarıyla borçlunun malvarlığının azalmasına yol açabilecek olan, taşınır malın teslimi (İİK m. 294), bir şeyin yapılması (İİK m. 30, I, II) ya da konusu para olan (İİK m. 32) ilamlara dayanılarak borçlu aleyhine ilamli takip yapılamaz veya derdest takibe devam edilemez (Kuru, *El Kitabı* (n 14) 1462; Akil (n 8) 236-237).

Yeni 7101 sayılı İİK m. 294/f. 1 uyarınca, mahkemece tayin edilen mühlet içerisinde kamu alacakları hakkında da takip yasaktır⁵⁵. İcra ve İflas Kanunu'nun 7101 sayılı Kanunla değiştirilen 308/c, f. 3 hükmü uyarınca, konkordato kamu alacakları için bağlayıcı nitelik arz etmeyecektir⁵⁶.

Konkordato mühleti içerisinde, kural olarak, takipler yasak olmakla birlikte, sıra cetvelinin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklar bakımından haciz yoluyla takipler yapılabilecektir⁵⁷ (İİK m. 294/f. 2). Bu kapsamda, borçlunun malları haczedilerek mallarının satışı da gerçekleştirilebilecektir⁵⁸. Yine, mühlet sırasında, rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılabilecek veya başlamış olan takiplere de devam edilebilecektir⁵⁹ (İİK m. 295). Takip yasağı, konkordato mühleti içinde komiserin onayıyla gerçekleştirilen alacaklar bakımından da söz konusu olmayacaktır⁶⁰. Bu sebeple, mühlet içinde, komiserin onayıyla oluşan bu alacaklar bakımından borçlu aleyhinde icra takibinde bulunulabilecektir; aynı zamanda, haciz ve satış muameleleri de gerçekleştirilebilecektir⁶¹.

Konkordato mühleti içerisinde borçluya karşı yapılan takiplerden başka ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanması da yasaklanmıştır⁶². Zira, İİK m. 294/f. 1 hükmünde, “*Mühlet içinde... ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz*” denilmek suretiyle bu husus açıkça ifade edilmiştir⁶³. Oysaki, 7101 sayılı Kanun değişikliğinden önce konkordato mühleti içinde ihtiyati tedbir kararlarının uygulanması bakımından herhangi bir düzenleme getirilmemekteydi⁶⁴. İlgili maddede sadece ihtiyati haciz kararlarından söz edilmekteydi⁶⁵. Bununla birlikte, 7101 sayılı Kanun

55 Altay ve Eskiocak (n 14) N 146.

56 Altay ve Eskiocak (n 14) N 146.

57 “[...] *Maddenin ikinci fıkrasıyla, 206'ncı maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabileceği hükme bağlanmaktadır. Bu alacaklar için, mühlet içinde olsa da takip başlatılabilecek ve başlamış takipler devam edecektir [...]*” (İİK m. 294'ün madde gerekçesinden).

58 Atalı (n 46) 98.

59 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 94; Atalı (n 46) 98; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özeker (n 4) 492; Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 3) 660; Akil (n 8) 233; Kale ‘Konkordato’ (n 4) 231. Kanun koyucunun İİK m. 295 hükmü ile konkordatonun başarıya ulaşmasını destekleyici bir yaklaşım içerisinde olduğunu söylemek mümkündür. İİK m. 295 hükmünde gerçekleştirilen değişikliklerle kanun koyucunun güttüğü esas amaç, borçlunun mühlet esnasında rehinli takiplerle sıkıntıya girmesini önlemektir (Altay ve Eskiocak (n 14) 115).

60 Atalı (n 46) 98; Akil (n 8) 235; Kale ‘Konkordato’ (n 4) 232.

61 Kale ‘Konkordato’ (n 4) 232; Atalı (n 46) 98.

62 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 94; Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 3) 660; Akil (n 8) 242.

63 İİK m. 294/f. 1’de öngörülen ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanmasını engelleyen düzenleme yalnızca, konkordato mühletinden etkilenen alacaklar için geçerlidir (Akil (n 8) 244). Bu sebeple, mühlet içinde şahıslarlığı haklarına ilişkin olarak açılan davalarda elde edilen ihtiyati tedbir kararlarının uygulanmasında herhangi bir engel bulunmamaktadır (Atalı (n 46) 97, dn. 7).

64 7101 sayılı Kanun değişikliğinden önce, *doktrinde* ihtiyati tedbirin caiz olduğunu ileri süren görüşteki yazarlar için bkz.: Sabri Şakir Ansay, *Hukuk İcra ve İflâs Usulleri* (5. Bası, Ankara, İstiklâl Matbaası, 1960) 344; Postacıoğlu (n 14) 57-58; Kuru, C. IV (n 54) 3659.

65 Bkz.: eski İİK m. 289/f. 1: “*Mühlet içinde borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler duru, ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü müddetler işlemez.*”

değişikliğinden sonra, ihtiyati tedbir kararlarının madde kapsamına dâhil edilmesi üzerine, bu konudaki tartışmalar sona ermiştir⁶⁶.

İİK m. 294/f. 1'de, takip yasağı öngörüldüğünden, kural olarak, borçluya karşı dava açılabilmesi mümkündür⁶⁷. Bu sebeple, mühlet kararı içerisinde, borçluya karşı itirazın iptali davası açılabilecektir⁶⁸. Buna karşılık, İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu Art. 297 Abs. 5'te konkordato mühleti içinde acele haller hariç olmak üzere hukuk davaları ile konkordato alacağına ilişkin idari davaların da duracağı düzenlenmiştir⁶⁹. Türk hukukunda İİK m. 294'te herhangi bir düzenleme getirilmemekle birlikte, doktrinde bizim de katıldığımız görüş doğrultusunda, mühlet içinde borçlu aleyhinde dava açılabilmesi mümkündür⁷⁰. Bu kapsamda, borçluya karşı önceden açılmış olan davalara da devam edilebilecektir⁷¹.

İflâs davaları bakımından ise, bu kural geçerli değildir. Zira iflâs davaları, gerçekleşen iflâs yoluyla takibin devamı niteliğinde olduğundan, konkordato mühleti içinde açılmayacaktır⁷². Takipli iflâs yolundaki iflâs davalarından başka, mühlet kararı içinde, doğrudan doğruya iflâs hükümlerine göre dava açılması da söz konusu olamayacaktır⁷³. Zira, doğrudan doğruya iflâs davası neticesinde

66 Akil (n 8) 243. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 14. Ceza Dairesi, 31.1.2019, E. 2019/150, K. 2019/129: “[...] Talep, ihtiyati haciz kararına itiraza ilişkindir. İhtiyati haciz talep edebilme koşulları İİK'nın 257. maddesinde gösterilmiş olup, bunlar, alacağın muaccel olması ve alacakla ilgili rehlin bulunmamasıdır. Sözü edilen maddede bunun dışında herhangi bir koşul öngörülmemiştir. Somut olayda; itiraz eden borçlu şirketin keşide ettiği talebe konu çekin süresi içinde alacaklı hamil tarafından bankaya ibraz edildiği ve karşılığının bulunmadığından ödeme yapılmadığı ihtilafsızdır. İtiraz eden borçlu şirket tarafından 07.08.2018 tarihinde konkordato istemli davanın açıldığı ve talebin kabul edildiği görülmüştür. İİK'nın 294/1. maddesinde; “Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.” şeklinde hüküm yer almaktadır. Asıl borçlu şirket hakkında konkordato geçici veya kesin mühletinin verilmesi, ihtiyati haciz kararı verilmesine engel değildir. Yasa hükmü, ihtiyati haciz kararının verilmesini değil, uygulanmasını engellemektedir. Bu nedenle, ilk derece mahkemesince itiraz eden borçlu şirketin ihtiyati hacze vaki itirazının reddine karar verilmiş olmasında isabetsizlik görülmemiştir [...]” (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

67 Postacıoğlu (n 14) 54; Kuru, *El Kitabı* (n 14) 1486; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 493; Muşul, C. II (n 18) 1683; Akil (n 8) 239; Altay ve Eskioçak (n 14) N. 141, s. 164. “[...] Tasarının çerçeve 21'inci maddesi, kesin mühlet içinde icra ve takip yasağı bulunması ve de günümüzde zaten davaların uzun sürdüğü dikkate alınarak, gecikmesinde sakınca bulunan haller dışında mühletin konkordatoya tabi alacaklara ilişkin idari davalar ve borçlunun davalı olduğu hukuk davalarını durduracağına ilişkin düzenlemenin metinden çıkarılması suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir [...]” (Adalet Komisyonu Alt Komisyon Raporu).

68 Akil (n 8) 239. Yarg. 11. HD, 14.05.1990 “[...] itirazın iptaline dair dava açılmasından sonra davalıya konkordato mehli verilmesinin bu davanın görülmesine engel teşkil etmemesine [...]” (e-uyar).

69 Art. 297 Abs. 5 SchKG. Ayrıca, bkz.: Krampf (n 6) 26-27; Josef Studer and Markus Zobeli, *Schuldbeitreibungs – und Konkursrecht Ein Leitfadens für die Praxis*, (RuP-Recht und Praxis, 5., überarbeitete Auflage, Orell Füssli, 2020) 200.

70 Postacıoğlu (n 14) 54; Kuru, *El Kitabı* (n 14) 1486; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 493; Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 97; Altay ve Eskioçak (n 14) N. 141, s. 164; Akil (n 8) 239.

71 Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 493; Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 97.

72 Akil (n 8) 240. Yarg. 11. HD, 11.05.1989, 2450/3214: “[...] Konkordato mühleti içinde icra takibi yapılamayacağı yasağı iflas takipleri için mutlaktr. Öte yandan kamu alacakları için de ayrıca bir istisna tanınmamıştır. Davacı kurum, borçlu aleyhine iflas istemli icra takibi yapıldığına ve iflas davası da iflas takibinin bir devamı olduğundan konkordato mühletinden önce açılmış iflas davalarının da durması gerekir [...]” (Akil (n 8) 240, dn. 68).

73 Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 493.

verilecek olan iflâs kararı, borçlunun bütün malvarlığının tasfiye edilmesi sonucunu doğuracağından, adi konkordato ile elde edilmek istenen amaca ulaşılması imkânsız bir hale gelecektir⁷⁴.

İİK m. 294/f. 1’de takip yasağından başka, kesin mühletin zamanaşımı süresi ile hak düşürücü sürelerle olan etkisi de hükmüne bağlanmaktadır. Zira, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 1 hükmünde, “... *bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.*” denilmek suretiyle bu husus açıkça düzenlenmiştir. Bu kapsamda, konkordato mühleti esnasında, zamanaşımı süreleri duracak ve hak düşürücü süreler ise korunacaktır⁷⁵.

Konkordato mühletinin sonuçlarından bir diğeri işleyecek olan faizlere ilişkindir⁷⁶. Buna göre, tasdik edilen konkordato projesi, aksine bir hüküm içermediği takdirde, kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacak için faiz işlemesi duracaktır⁷⁷ (İİK m. 294/f. 3). 4949 sayılı Kanun ile getirilen bu düzenleme⁷⁸, 7101 sayılı Kanun değişikliğinden sonra da korunmuştur⁷⁹. Görüldüğü üzere, alacaklı ile borçlu açıkça konkordato mühleti içinde faiz işleyeceğini kararlaştırabilecektir⁸⁰. Ayrıca, İİK m. 294/f. 3 hükmünde açıkça ifade edildiği üzere, rehinli alacaklar bakımından da kural olarak, konkordato mühleti içinde rehin sözleşmesinde kararlaştırılan faiz işlemeye devam edecektir⁸¹.

İİK m. 294/f. 4’te, konkordato mühletinin takas ve mahsup üzerindeki etkisi düzenlenmiştir. Buna göre, konkordato mühleti sırasında kullanılacak olan takas hakkı bakımından İİK’nın 200 ile 201’inci maddelerinde öngörülen şartlar geçerli olacaktır⁸² (İİK m. 294/f. 4, c. 1). Konkordato da, iflâsta takası düzenleyen İİK m. 200 ve 201’in uygulanmasında geçici mühlet kararının verildiği tarih esas alınacaktır (İİK m. 294/f. 4, c. 2). Buna göre, alacaklı geçici mühlet kararının ilan edilmesinden sonra, hakkında mühlet kararı verilen borçlunun alacaklısı olursa veya alacaklı geçici mühletin ilan tarihinden sonra borçlu sıfatını iktisap ederse, aynı zamanda da alacaklının alacağı hamiline yazılı

74 Konkordato mühleti içinde iflâs yoluyla takip yasağı mutlak olup istisnaları söz konusu değildir. Bu sebeple, adi haciz yoluyla takip bakımından yasağın istisnası olarak ifade edilen durumlar iflâs yoluyla takipler bakımından söz konusu olmayacaktır (Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 493).

75 Akil (n 8) 244. “[...] *Bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin konkordato mühleti içinde işlemeceği husus da ilgili fıkra da yer almakta ve bu şekilde mevcut Kanunun 289 uncu maddesi hükmü muhafaza edilmektedir [...]*” (İİK m. 294’ün madde gerekçesinden).

76 Tanrıver, ‘4949 sayılı Kanun’ (n 25) 81.

77 İİK m. 294/f. 3 kapsamında, rehinli malın borçluya mı yoksa üçüncü kişiye mi ait olduğu sorusu akla gelebilir. Maddede geçen rehinli malı borçluya ait olabilecektir. Bunun dışında, borçlunun borcu için üçüncü bir kişinin de rehin göstermesi durumunda bu madde tatbik edilebilecektir. Böylelikle, borçlunun borcu için üçüncü bir kişi rehin gösterir ve borç ödenmezse, bunun üzerine rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılırsa, rehin sahibi üçüncü kişi, borçluya rücu edebilecektir (Akil (n 8) 245).

78 4949 sayılı Kanun m. 71 ile değişik eski İİK m. 289/f. 4 hükmü şu şekildedir: “*Konkordato aksine hüküm içermediği takdirde mühlet, rehinle temin edilmiş her türlü alacağa faiz işlemesini durdurur.*”

79 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 97; Sarısözen, *Yenilikler* (n 14) 173.

80 Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes (n 4) 493; Akil (n 8) 243.

81 Akil (n 8) 243. “[...] *Maddenin üçüncü fıkrasında tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesinin duracağı hükme bağlanmaktadır.*” (İİK m. 294’ün madde gerekçesinden).

82 Atalı (n 46) 100; Kale ‘Konkordato’ (n 4) 234; Akil (n 8) 246.

bir senetten kaynaklanmaktaysa takas yapılamayacaktır⁸³. Görüldüğü üzere, konkordato mühleti içinde alacaklıların takas hakları, İİK m. 294/f. 4 uyarınca iflâsta takası düzenleyen hükümlere atıf yapılmak suretiyle sınırlandırılmıştır⁸⁴.

Konkordato mühleti içinde, mühlet kararının verilmesinden önce gerçekleştirilmiş olan hacizler hakkında, niteliğine uygun düştüğü ölçüde, İİK m. 186 hükmü uygulanacaktır⁸⁵ (İİK m. 294/f. 5). 7101 sayılı Kanunla İİK m. 294/f. 5'e getirilen düzenleme uyarınca konkordato mühletinin verilmesiyle gerçekleştirilmiş olan hacizler düşmeyecektir⁸⁶. İİK m. 294/f. 5'in İİK m. 186'ya yaptığı atıf neticesinde⁸⁷, mühlet kararının devamı süresince alacaklıların haciz kararı bâki kalacaktır. Hacizlerin düşmesi, konkordatonun tasdiki ya da kesin mühletin kaldırılması kararı ile söz konusu olacaktır⁸⁸. Görüldüğü üzere, kanun koyucunun, getirdiği bu düzenleme sonrasında iflâstaki hükümlere yaklaşılmıştır.

İİK m. 294/f. 7'de, konkordato mühletinin konusu para olmayan alacaklara ilişkin sonuçları düzenlenmiştir. İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 7 hükmüne göre, *“Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından on eşit kıymette para alacağına çevrilerek komiserlere bildirilir. Şu kadar ki, borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir”*. Kanun koyucunun İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 7'de öngördüğü düzenleme, kaynak İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu Art. 297 Abs. 9'da hükme bağlanmıştır⁸⁹. İsviçre hukukunda, Türk hukukundan farklı olarak, paraya çevirme

83 Akil (n 8) 246.

84 Kale 'Konkordato' (n 4) 234.

85 Benzer hüküm, mehaz İsviçre Federal İcra ve İflas Kanunu Art. 297 Abs. 2'de öngörülmektedir.

86 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 98; Kale 'Konkordato' (n 4) 234; Akil (n 8) 238. Yarg. 12. HD, 8.11.2005 “[...] Cebri icra yoluyla yapılan takibin durması için, konkordatonun tasdikinin kesinleşmesine gerek yoktur. Aksinin kabulü konkordato kurumunu işlemez hale getireceği gibi, diğer alacaklılar yönünde de aleyhlerine sonuç doğurur. Ancak İİK'nun 304. Maddesinde öngörülen hacizlerin düşmesi için, doğuracağı kesin sonuç bakımından konkordato tasdik kararının kesinleşmesi gerekir. İcra mahkemesince şikâyetin bu çerçevede değerlendirilip takibin durdurulmasına karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile ret kararı verilmesi isabetsizdir [...]” (Lexpera).

87 İcra ve İflâs Kanunu m. 186'da iflâsın açılmasının mevcut hacizlere olan etkisi düzenlenmiştir. Buna göre, İcra ve İflâs Kanunu m. 186 uyarınca, *“İhtiyaten haczedilmiş mallarla iflasın açıldığı zaman paraya çevrilmemiş mahcuz mallar masaya girer.*

İflâsın açılmasından evvel paraya çevrilmiş bulunan mahcuz malların bedeli, 138 ila 144'üncü maddeler hükümlerine göre haciz koydurulan alacaklılara paylaşılır. Artan kısım iflas masasına intikal eder”.

88 “[...] Maddenin beşinci fıkrasıyla, konkordato mühletinden önce tatbik edilmiş hacizlerde haczedilmiş mallar için, elverdiği ölçüde Kanunun 186 ncı maddesi hükmü uygulanacaktır. Bu atıftan çıkan sonuç, konkordato mühletinin, daha önce konulmuş hacizleri kaldırıcı bir etkisinin bulunmadığıdır. Mühlet kararı devam ettiği sürece alacaklıların haciz hakkı baki kalacaktır. Hacizlerin düşmesine sebep olan şey, konkordatonun tasdiki veya mühletin kaldırılması kararıdır [...]” (İİK m. 294'ün madde gerekçesinden).

89 Art. 297 Abs. 9 SchKG. Ayrıca bkz.: Kunz, Arter and Jörg (n 7) 1735, 1740; Jolanta Kren Kostkiewicz, *SchKG Kommentar, Schuldbetreibungs – und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen OFK – Orell Füssli Kommentar* (20., aktualisierte Auflage, 2020) Art. 297, N. 13, s. 812. Ayrıca Kanunun madde gerekçesinde de bu husus ifade edilmiştir: “[...] Maddenin yedinci fıkrasıyla, konusu para olmayan alacakların para alacağına çevrilmesini, fakat bu alacakların aynen ifasını da iflas tasfiyesine benzer şekilde komiserin onayıyla borçlu tarafından üstlenilmesini düzenleyen İsviçre İcra ve İflas Kanununun 297 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasına benzer bir düzenleme yapılmaktadır [...]” (İİK m. 294'ün madde gerekçesinden).

yetkisi alacaklıya değil, komiserle tanınmıştır⁹⁰. Bahsi geçen düzenleme, 7101 sayılı Kanunla İcra ve İflâs Kanunu'na getirilen yeni düzenlemelerden biridir⁹¹.

Konkordato mühletinin alacaklıların hakları bakımından sonuçlarından bir diğeri ise, müstakbel alacakların devrine ilişkindir (İİK m. 294/f. 6; SchKG Art. 297 Abs. 4). Aşağıda, mühletin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisi açıklanacaktır.

III. MÜHLETİN MÜSTAKBEL ALACAKLARIN DEVRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. GENEL OLARAK

İsviçre ve Türk hukuklarında, konkordato mühletinin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisi, kanun koyucu tarafından özel olarak düzenlenmiştir⁹². Buna göre, konkordato mühletinin verilmesinden önce yapılan ve müstakbel alacağın devrini konu alan sözleşmeler, söz konusu alacağın konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğması üzerine hükümsüz olacaktır⁹³ (İİK m. 294/f. 6; SchKG Art. 297 Abs. 4).

Borçluyu konkordato mühletinin verilmesinden önce gerçekleştirdiği alacak devirlerinin öngörülemeden sonuçlarından koruyacak olan bu kural, borçlunun mali açıdan iyileşmesini sağlayacaktır⁹⁴. Borçlu, konkordato mühleti içerisinde önceden gerçekleştirdiği müstakbel alacak devirlerinin geçersiz olması sayesinde alacak hakkını elde etme imkânına kavuşacaktır⁹⁵. İİK m. 294/f. 6 ile getirilen hükmün amacı, borçlunun konkordato alacaklılarının müracaat edebileceği malvarlığını korumaktır⁹⁶.

B. TÜRK VE MEHAZ İSVİÇRE HUKUKLARINDA KONKORDATO MÜHLETİNİN MÜSTAKBEL ALACAKLARIN DEVRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE İLİŞKİN KANUNÎ DÜZENLEMELERİN HUKUKİ DAYANAĞI

1. TÜRK HUKUKUNDA MÜHLETİN MÜSTAKBEL ALACAKLARIN DEVRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Türk hukukunda, mühletin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisi, İcra İflâs Kanunu'nun 294'üncü maddesinde düzenlenmektedir⁹⁷. Kanun koyucu, İİK m. 294/f. 6'da "*Konkordato mühletinin*

90 Kunz, Arter and Jörg (n 7) 252; Daniel Staehelin, 'Überblick über die Neuerungen im Sanierungsrecht' (2013) Aktuelle Juristische Praxis, Dike Verlag, 1735, 1740; Kren Kostkiewicz, Art. 297 (n 89) Art. 297, N. 11-12, s. 812.

91 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 102. Kanun koyucu, mal vermek suretiyle konkordato yapmanın kolay olmayacağını göz önünde bulundurarak bu tarz bir düzenleme getirmiştir (Kuru, C. IV (n 54) 3893; Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 102).

92 İİK m. 294/f. 6; SchKG. Art. 297 Abs. 4.

93 Amonn and Walter (n 14) § 54, N. 36; Staehelin (n 90) 1740; Kunz, Arter and Jörg (n 7) 250-251.

94 Daniel Hunkeler (Hrsg.) Hans Ulrich Hardmeier, *SchKG: Kurzkommentar (Schuldbetreibungs – und Konkursgesetz)* (Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2014), Art. 297, N. 22.

95 Akil (n 8) 248.

96 Bkz.: aşa. III, C.

97 "[...] *Maddenin altıncı fıkrasıyla, İsviçre İcra ve İflas Kanununun konkordato mühleti verilmesinden evvel yapılan ve ileride*

verilmesinden önce, müstakbel alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür” demek suretiyle, bu hususu açıkça ifade etmiştir. İİK m. 294/f. 6 hükmü, 7101 sayılı Kanun ile getirilen yeni düzenlemelerden biridir⁹⁸. Zira, 7101 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesinden evvel, konkordato mühletinin verilmesinden önce yapılan temliklere ilişkin 2004 sayılı İİK’nın hükümleri arasında herhangi bir düzenleme yer almamaktaydı⁹⁹. Bu sebeple, konkordato hükümlerinin 7101 sayılı Kanun ile revize edilmesinden önce, bu tarz bir tasarruf işlemi söz konusu olduğunda, İcra İflas Kanunu’nun yürürlükten kaldırılan 290’ıncı maddesinin 2’nci fıkrası kapsamında değerlendirme yapılarak, gerçekleştirilen devirlerin geçersiz olması sağlanabilmekteydi¹⁰⁰. Böylelikle, uygulamada, mülga İİK m. 290/f. 2 hükmünde ifade edilen, “Borçlu, icra mahkemesinin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez ve takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunmaz. Aksi halde yapılan işlemler hükümsüzdür” şeklindeki düzenleme, yapılan devir işlemlerinin hükümsüz kılınmasına imkân sağlamaktaydı¹⁰¹. Ancak, mülga İİK m. 290/f. 2 hükmü gerçekleştirilecek devirleri taşınmazlarla ve işletmenin devamlı tesisatı bakımından hükümsüz kılmaktaydı¹⁰².

Kanaatimizce, 7101 sayılı Kanunla, müstakbel alacakların devrine ilişkin İİK’da ayrı ve özel bir düzenleme getirilmesi, borçlunun malvarlığının korunarak mali durumunun iyileştirilmesini hedefleyen konkordato kurumundan beklenen amaca daha uygundur. Bu sayede borçlu, mühlet kararından önce gerçekleştirdiği müstakbel alacak devirlerini yerine getirme mecburiyetinden kurtularak daha iyi şartlarda ekonomik durumunu düzeltme imkânına sahip olacaktır¹⁰³. Ayrıca, uygulamada, alacağın temliki müessesesinin çok yaygın olduğu göz önünde bulundurulduğunda¹⁰⁴, 7101 sayılı Kanunla mühlet içerisinde müstakbel alacakların devrini yasaklayan bir düzenlemenin getirilmesi, borçlunun iyileşmesine hizmet edeceği için yerinde bir düzenleme olarak nitelendirilebilecektir.

doğacak olan alacağın devrine ilişkin olan sözleşmelerin, devredilen alacağın konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğması halinde hükümsüz olacağı hakkındaki mehz Kanununun 297 nci maddesinin dördüncü fıkrasıyla uyumlu bir düzenleme yapılmaktadır. Bu hükmün amacı borçlunun konkordato alacaklılarının müracaat edebileceği malvarlığını korumaktır. Her ne kadar bu fıkra ile elde edilmek istenen amaca 277 ve devamı maddelerinde düzenlenen tasarrufun iptali davası ile de ulaşılabileceği düşünülebilirse de, tasarrufun iptali davası şartlarının (özellikle aciz vesikası alma şartının) pek çok olayda gerçekleşmeyebileceği dikkate alınarak İsviçre İcra ve İflas Kanunundaki çözüm şeklinin daha uygun olduğu sonucuna varılarak, yedinci fıkra düzenlenmektedir [...]” (İİK m. 294’ün madde gerekçesinden).

98 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 101

99 Kale ‘Konkordato’ (n 4) 235.

100 Kale ‘Konkordato’ (n 4) 235.

101 Yıldırım ve Deren-Yıldırım (n 16) 528; Kale ‘Konkordato’ (n 4) 235.

102 Taşpınar (n 25) 68-69.

103 Kale ‘Konkordato’ (n 4) 235.

104 Mustafa Arıkan, ‘Türk Özel Hukukunda Alacağın Temliki’ 2005 (13) 1, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 129.

2. İSVİÇRE HUKUKUNDA MÜHLETİN MÜSTAKBEL ALACAKLARIN DEVRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Konkordato mühletinin alacaklılar bakımından sonuçlarından biri olan mühletin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisi, mehz İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu Art. 297 Abs. 4'te öngörülmektedir¹⁰⁵. Bahsi geçen düzenleme, 2013 yılında yapılan ve 1 Ocak 2014 tarihinde yürürlüğe giren İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu revizyonu¹⁰⁶ neticesinde SchKG Art. 297 Abs. 4'te kabul edilmiştir¹⁰⁷. Görüldüğü üzere, mühletin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisi, İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu bakımından da yeni getirilen düzenlemelerden biridir¹⁰⁸.

Mehaz İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu Art. 297 Abs. 4'te öngörülen düzenleme uyarınca, mühlet kararının tasdik edilmesinden önce gerçekleştirilen; ancak, daha sonradan talep edilebilir hale gelen alacak devirleri hükümsüz olacaktır¹⁰⁹.

İsviçre hukukunda, SchKG Art. 297 Abs. 4'te ifade edilen bu düzenleme, İsviçre Federal Mahkemesinin 1985 yılında iflâs hukukuna ilişkin olarak verdiği müstakbel alacakların devrinin iflâs açıldıktan sonra gerçekleşmesi durumunda, devralanın malvarlığına değil, iflâs masasına ait olacağı şeklindeki kararının konkordato hükümlerine yansımadır¹¹⁰. İsviçre Federal Mahkemesi tarafından verilen bu karar, İsviçre hukukunda gerçekleştirilen değişikliklerle İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu'nun konkordatoya ilişkin düzenlemeleri bakımından da açıkça kabul edilerek kanunlaştırılmıştır¹¹¹. Böylelikle, müstakbel alacakların devrinin akıbeti, konkordato bakımından yakın bir zamanda SchKG'de açıkça düzenlenmiştir¹¹².

105 SchKG Art. 297 Abs. 4 hakkında bkz.: Amonn and Walter (n 14) § 54, N. 36; Staehelin (n 90) 1740; Kunz, Arter and Jörg (n 7) 250-251; Krampf (n 6) 27-28.

106 İsviçre hukukunda SchKG'nin revize edilen konkordato hükümleri 1 Ocak 2014 tarihinden beri yürürlüktedir (Rodrigo Rodriguez, 'Das Schweizer Sanierungsrecht im Lichte des EU-Richtlinienvorschlags über präventive Restrukturierungsmaßnahmen' (Zivilprozess und Vollstreckung national und international-Schnittstellen und Vergleich: Festschrift für Jolanta Kren Kostkiewicz, Bern, Stämpfli, 2018) 815; Georg J Wohl, 'Die Sanierung von Immobiliengesellschaften' (2017) 178 EIZ-Europa Institut Zürich, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VIII Immobilien und Insolvenz, Schulthess 151; Staehelin (n 90) 1735). 1 Ocak 2014 tarihinde yürürlüğe giren İsviçre Federal İcra İflâs Kanunu revizyonu, konkordato moratoryumunun işlevini önemli ölçüde genişletmiştir (Kälin, *Sanierung* (n 6) N. 682, s. 270). İsviçre'de 21 Haziran 2013 tarihli yeniden yapılandırma kanunu revizyonunun amacı, konkordato kurumunun alacaklıların hakları üzerindeki etkilerini, iflâsın etkilerine yaklaştırmaktır (Kren Kostkiewicz, Art. 297 (n 89) Art. 297, N. 1, s. 811; SK SchKG-Umbach-Spahn, Kesselbach and Bossart, Art. 297 (n 51) N. 1, s. 1726).

107 BSK-SchKG II-Staehelin and Vollmar, SchKG Art. 297 (n 38) N 2.

108 BSK-SchKG II-Staehelin and Vollmar, SchKG Art. 297 (n 38) N 2.

109 Amonn and Walter (n 14) § 54, N. 36; Staehelin (n 90) 1740; Kunz, Arter and Jörg (n 7) 250-251; Krampf (n 6) 27-28.

110 BGE 111 III 73 S. 76;
http://relevancy.bger.ch/php/clir/http/index.php?highlight_docid=atf%3A%2F%2F111-III-73%3Ade&lang=de&type=show_document (Erişim Tarihi: 16.6.2021).

111 Staehelin (n 90) 1740.

112 Marco Häusermann and Urs Kraft, 'Pfandrechte in der Insolvenz', Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VII (Thomas Sprecher Hrsg.) (Schulthess, 2016) 34. Belirtmek gerekir ki, SchKG Art. 297 Abs. 4, İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu'na yeni eklenmekle birlikte, uygulamada esaslı bir değişiklik meydana getirmemiştir (Kunz, Arter and Jörg (n 7) 251). Zira, önceki Kanun döneminde müstakbel alacakların devrine ilişkin bu kural zaten uygulanmaktaydı (Staehelin (n 90) 1740).

C. MÜHLETİN MÜSTAKBEL ALACAKLARIN DEVRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİ DÜZENLEYEN HÜKÜMLERİN AMACI

İİK m. 294/f. 6'da ifade edilen ve konkordato mühletinin verilmesinden önce yapılan müstakbel alacak devirlerine ilişkin hüküm, mehzaz İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu'nda (SchKG Art. 297 Abs. 4) öngörülen düzenleme ile aynı esasları içermektedir¹¹³.

İsviçre hukukunda, 2013 yılında gerçekleştirilen revizyon neticesinde, SchKG Art. 297 Abs. 4'te getirilen bu düzenlemeyle borçluya likidite sağlamanın amaçlandığı ifade edilmektedir¹¹⁴. Böylelikle, borçlu, konkordato mühleti içerisinde, elde ettiği bu geliri kendi işletmesinin iyileştirilmesi için kullanabilecektir¹¹⁵. Mehzaz İsviçre hukukunda, 2013 yılında gerçekleştirilen değişikliklerle kabul edilen konkordato mühleti içerisinde doğan müstakbel alacakların devrini yasaklayan düzenleme, iyileşme dostu (*Sanierungsfreundlich*) olarak nitelendirilmektedir¹¹⁶.

7101 sayılı Kanun ile İİK m. 294/f. 6'da öngörülen ve müstakbel alacakların devrini yasaklayan hükmün amacı, İsviçre hukukunda ifade edilen kanunî düzenlemenin getirilme amacı ile benzetilmektedir. Zira, 7101 sayılı Kanun ile İcra İflâs Kanunu'nun 294'üncü maddesinin 6'ncı fıkrasına eklenen bu hüküm ile amaçlanan, konkordato alacaklılarının müracaat edebileceği ve aynı zamanda borçluya ait olan malvarlığını korumaktır¹¹⁷. Bu husus, ilgili düzenlemenin madde gerekçesinde açıkça ifade edilmektedir¹¹⁸.

Hükmün getirilme amacı olarak ifade edilen borçlunun malvarlığını koruma gayesi¹¹⁹, İİK m. 277 vd.'da öngörülen tasarrufun iptali davaları aracılığıyla¹²⁰ da sağlanabileceksede kanun koyucu, somut olayın her birinde tasarrufun iptali davası bakımından aranan şartların – özellikle *aciz vesikasının* – temininin mümkün olamayacağını göz önünde bulundurarak İsviçre hukukundaki ile paralel bir düzenleme getirilmesini uygun bulmuştur¹²¹.

113 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 101.

114 Basler Kommentar SchKG Ergänzungsband, Thomas Bauer and Daniel Staehelin, *Ergänzungsband zum Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs (BSK SchKG Ergänzungsband)* (2. Aufl. Basel 2017) N. 8.

115 Kunz, Arter and Jörg (n 7) 251.

116 KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 297 (n 94) N. 22.

117 Sarisözen, *Yenilikler* (n 14) 177; Tunç Yücel (n 10) 197; Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku* (6. Bası, Ankara, Yetkin, 2020) 575.

118 Bkz.: İİK m. 294/f. 6 hükmünün madde gerekçesi.

119 Sarisözen, *Yenilikler* (n 14) 177; Tunç Yücel (n 10) 197; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası (n 117) 575.

120 İİK m. 294/f. 6 hükmünün gerekçesinde, ilgili düzenlemeyle, elde edilmek istenen amaca tasarrufun iptali davası (İİK m. 277-284) ile de ulaşılmasının mümkün olduğu ifade edilmektedir. Bununla birlikte, tasarrufun iptali davasının şartlarının pek çok durumda gerçekleşmesinin mümkün olamayacağı göz önünde bulundurularak bu şekilde bir düzenlemenin getirilmesine karar verildiği ifade edilmektedir. Bkz.: İİK m. 294'ün madde gerekçesi.

121 Akil (n 8) 247; Sarisözen, *Yenilikler* (n 14) 178.

D. KONKORDATODA MÜHLETİN MÜSTAKBEL ALACAKLARIN DEVRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN GERÇEKLEŞMESİ BAKIMINDAN GEREKLİ OLAN ŞARTLAR

1. MÜHLET KARARININ VERİLMESİNDEN ÖNCE MÜSTAKBEL ALACAĞIN DEVRİ SÖZLEŞMESİNİN YAPILMIŞ OLMASI

A. GENEL OLARAK

İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6 uyarınca, konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüz olacaktır¹²². Görüldüğü üzere, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da geçen mühlet kararından önce müstakbel alacağın devri sözleşmesinin yapılması devir sözleşmesinin hükümsüzlüğü bakımından mevcudiyeti aranan şartlardan biridir. Bunun için, genel olarak alacağın devri ile müstakbel alacak kavramlarının açıklanması gerekmektedir.

Alacağın devri, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun¹²³ (TBK) 183 ilâ 194 hükümleri arasında düzenlenmektedir¹²⁴. Alacaklının, alacağını borçlunun rızasına gerek olmadan üçüncü bir şahsa devretmesine alacağın devri denilmektedir¹²⁵. Alacağın devri, alacağı devreden alacaklı ile devralan kişi arasında yapılacak olan yazılı bir sözleşmeye dayanmaktadır¹²⁶. Alacağın devri ile alacağı devralan kimse, devredenın sahip olduğu alacak hakkını kazanır ve bunun üzerinde tasarruf yetkisini haiz olur¹²⁷.

B. MÜSTAKBEL ALACAK KAVRAMI VE İİK M. 294/F.6 BAKIMINDAN DEĞERLENDİRMELER

Alacağın devrinde, devrin konusunu alacak hakkı oluşturmaktadır¹²⁸. Kural olarak, devre konu edilen alacak hakkının devir anında mevcut olması gerekmektedir¹²⁹. Buna karşılık, doktrinde

122 Karş. SchKG 297 Abs. 4. Mehaz İsviçre hukukunda, SchKG Art. 297 Abs. 4 hükmünde öngörülen düzenleme uyarınca, konkordato da mühlet kararının tasdik edilmesinden önce gerçekleştirilen ancak daha sonradan talep edilebilir hale gelen alacak devirleri geçerli olmayacaktır (Amonn and Walter (n 14) § 54, N. 36; Staehelin (n 90) 1740; Kunz, Arter and Jörg (n 7) 250-251). Türk hukuku bakımından: Timuçin Muşul, *İflas ve Konkordato Hukuku* (Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Bası, Adalet, Ankara, 2019) 391.

123 RG, 4.2.2011, S. 27836.

124 Ahmet M Kılıçoğlu, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (23. Bs., Ankara, Turhan, 2019) 1004; Fikret Eren, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (24. Bs., Ankara, Yetkin, 2019) N. 3824, s. 1370; İrem Yayvak Namlı, 'Die Auswirkung der Forderungsabtretung oder der Schuldübernahme auf die Konventionalstrafe' (2018) 67 *Annales de la Faculté de Droit d'Istanbul* 114.

125 Hüseyin Hatemi ve Emre Gökyayla, *Borçlar Hukuku Genel Bölüm* (4. Bası, İstanbul, Vedat, 2017) N. 1, s. 389; Selahattin Sulhi Tekinay, Sermet Akman, Haluk Burcuoğlu ve Atilla Altop, *Borçlar Hukuku: Genel Hükümler* (7. Bs., İstanbul, Filiz Kitabevi, 1993) 240; M Kemal Oğuzman ve Turgut M Öz, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. 2* (15. Bs., Vedat, 2020) N. 1655, s. 563; Arif Kocaman, *Alacağın Temlikinin Benzer Üçlü İlişkiler Karşısındaki Teorik Sınırı Sorunu* (2. Bası, Ankara, Atilla Kitabevi, 1992) 6; Mehmet Deniz Yener, 'Alacağı Devredenın Garanti Sorumluluğu ve 6098 Sayılı Borçlar Kanunu ile Yapılan Değişiklikler' 2011 (3)5 *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi* 68; Feride Demirbaş, 'Alacağı Devredenın Borçlunun Ödeme Gücünden Sorumluluğu' (2021) 11(2) *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi* 999. Kısaca ifade etmek gerekirse, alacağın devri, alacağın sözleşme ile üçüncü bir şahsa temlikini ifade eder (Kocaman (n 125) 6).

126 Oğuzman ve Öz, C. 2 (n 125) 574; Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop (n 125) 240; Kocaman (n 125) 8.

127 Eren (n 124) N. 3824, s. 1370. Alacak, devir sözleşmesi yapılır yapılmaz, alacağa bağlı bütün imtiyazlar ve fer'i haklarla birlikte devralana geçmektedir (TBK m. 189) (Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop (n 125) 250).

128 Eren (n 124) N. 3862, s. 1382.

129 Kılıçoğlu (n 124) 1004.

çoğunluk tarafından ileri sürülen görüş doğrultusunda, henüz doğmamış yani, müstakbel alacakların (*Zukünftiger Forderungen*) devrinin de mümkün olduğu kabul edilmektedir¹³⁰. Bu görüşteki yazarlara göre, müstakbel alacakların devrinde temlik, alacağın geçerli bir şekilde doğması ile birlikte hükümlerini meydana getirecektir¹³¹. Doktrinde ileri sürülen görüşlerden başka Yargıtay kararlarında da müstakbel alacakların devrinin mümkün olduğu içtihat edilmektedir¹³². Ancak, gerek Yargıtay kararlarında¹³³ gerekse de doktrinde¹³⁴ kabul edilen müstakbel alacakların devrinin geçerli sayılabilmesi için her halükârda alacağın belirlenebilir bir alacak olması şarttır¹³⁵. Bununla birlikte, müstakbel alacağın ne zaman belirlenebilir olması gerektiği konusunda doktrinde bir görüş birliği bulunmamaktadır¹³⁶. Doktrindeki hâkim görüş ile İsviçre Federal Mahkemesi kararlarına¹³⁷ göre, alacağın doğduğu anda belirlenebilir olması yeterli olacaktır¹³⁸. İsviçre Federal Mahkemesi de müstakbel alacakların geçerli bir şekilde devredilebilmesi için, alacağın doğacağı an itibarıyla belirlenebilir olması gerektiğine hükmetmektedir¹³⁹.

130 Hatemi ve Gökyayla (n 125) N. 13, s. 392; Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop (n 125) 248-249; Haluk Nami Nomer, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (Gözden Geçirilmiş Genişletilmiş 18. Bası, İstanbul, Beta Basım, 2021) N. 242.6; Haluk Nami Nomer, *Beklenen Haklar Üzerindeki Tasarrufların Hukuki Sonuçları* (İstanbul, Beta Basım, 2012) 50; Kılıçoğlu (n 124) 1004; Yener (n 125) 68; Fahrettin Aral ‘Topyekün Temlik’ (1992) 42 (1) Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 109 vd.; Nurcihan Dalcı, ‘Alacağın Toptan Devri Bağlamında İflas’ 2014 (63) 2 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 293. Buna karşılık doktrinde *Oğuzman/Öz*, tarafından bu görüşün kabul edilemeyeceği ileri sürmektedir (Oğuzman ve Öz, C. 2 (n 125) N. 1699, s. 575. Ayrıca doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre, ileride doğacak olan bütün alacakların hiçbir sınırlamaya tabi olmaksızın devredilmesinin kişinin ekonomik özgürlüğünü sınırlayacağı şeklindedir. Bu görüş için bkz. Şirin Aydınçık, ‘Bir İnançlı İşlem Türü Olarak Alacağın Teminat Amaçlı Temliki’, 2006 64(1) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 146-147; Baki İlkey Engin, *Alacağı Temlik Edenin Garanti Sorumluluğu* (1. Bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2002) 29; Saibe Oktay Özdemir ‘Teminat Amaçlı Alacak Devri ve Toptan Temlik Sözleşmeleri’ (1999) 57 (1-2) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 287). Aksi yöndeki bu görüşe göre, müstakbel alacakların devri bakımından ikili bir ayırım yapılması gerekmektedir. Bu ayırım, devir anında var olan bir hukuki ilişkiye dayanan alacaklar ile devir anında herhangi bir temeli bulunmayan alacaklar şeklindedir (Oğuzman ve Öz, C. 2 (n 125) N. 1700, s. 575-576).

131 Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop (n 125) 248-249; Nomer, Borçlar (n 130) N. 242.6; Nomer, *Beklenen Haklar* (n 130) 52; Oğuzman ve Öz, C. 2 (n 125) N. 1699, s. 575.

132 Yarg. HGK 10.10.2019, E. 2018/13-664, K. 2019/1039 “[...] Alacağın temlikinde alacaklı, halen sahip olduğu bir hakkını devredebileceği gibi, henüz mevcut olmayan, müstakbel bir alacağımı da devredebilir [...]” (www.kazanci.com.tr). Yarg. 13. HD, 21.1.2019, E. 2016/13491, K. 2019/392 “[...] Bu sözleşmeyle devreden mevcut alacak haklarını devrettiği gibi henüz doğmamış müstakbel alacaklarını da devredebilir. (...) Sözleşmenin yapıldığı esnada mevcut olmayan müstakbel alacakların devrinde ise tasarruf işleminin yapıldığı an ile hüküm ve sonuçlarını doğurduğu an arasında bir ayırım yapılmalıdır. Bu halde temlik işlemi hüküm ve sonuçlarını alacak hakkının doğduğu anda doğurur. Yani önceden yapılan tasarruf işlemi sayesinde alacak hakkı, doğduğu anda başkaca bir işleme gerek kalmaksızın devralanın malvarlığına geçer [...]” (www.kazanci.com.tr).

133 Yarg. 4. HD, 8.17.1976, E. 1976/2040, K. 1976/10645 “[...] Borçlar Yasasında yer alan genel kurallara göre doğmuş veya doğmamış bir hak ve alacağın temliki geçerlidir. Ancak özel yasalarla yanlar arasında yapılan sözleşmelerden doğmuş veya doğacak bir hak veya alacağın temlik edilemeyeceği başvurulabilir veya koşullandırılabilir [...]” (YKD., 1978, S.1, s.29-30).

134 Hatemi ve Gökyayla (n 125) N. 13, s. 392; Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop (n 125) 248-249; Aral (n 130) 109 vd.; Nomer, Borçlar (n 130) N. 242.6; Kılıçoğlu (n 124) 1004.

135 Kılıçoğlu (n 124) 1004; Abdurrahim Altun, ‘Gelecekteki Alacakların Devri’ (2019) 2(2) Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 168.

136 Aral (n 130) 109 vd.

137 BGE 113 II 163; BGE 113 II 166.

138 Aral (n 130) 109; Altun (n 135) 168; Engin (n 130) 28.

139 BGE 113 II 165.

İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da ifade edilen müstakbel alacaklar, alacağın devrinin gerçekleştirildiği esnada henüz mevcut olmayan; ancak ileride doğacak olan alacaklardır¹⁴⁰. İfa zamanı belirsiz olsa dahi mevcut yani doğmuş bir alacak müstakbel alacak olarak nitelendirilemez¹⁴¹. Örneğin, ileride satılacak ya da kiraya verilecek olan malların satış bedeli veya kira gelirlerinin üçüncü bir şahsa devredilmesinde, müstakbel alacağın devri söz konusudur¹⁴². Görüldüğü üzere, kira ilişkisinde, kiralayan, mevcut bir kira akdine dayanarak, gelecekte doğacak olan bir ayın kirasını başka bir üçüncü kişiye devrettiğinde, devre konu olan alacak hakkı müstakbel alacakların devrine örnek teşkil etmektedir¹⁴³.

Yine, bir kimse geciktirici şarta veya vadeye bağlı olan hakkını devrettiğinde de gelecekteki muhtemel alacaklarını temlik etmiş olduğundan müstakbel alacağın devrini gerçekleştirmiş olur¹⁴⁴. Bu doğrultuda, bir satıcı, taşınmaz satış vaadi sözleşmesi yaparak, gelecekte yapılacak olan satım sözleşmesinin kurulması durumunda müstakbel semen alacağını şimdiden üçüncü bir kişiye devrettiğinde devre konu olan semen alacağı müstakbel alacağına örnek olarak gösterilebilir. Bu hallerde, alacağın devri, devreden alacak hakkını kazandığı anda hükümlerini doğurur¹⁴⁵.

Belirtmek gerekir ki, konkordatoya ilişkin olarak 7101 sayılı Kanun ile kabul edilen ve İİK m. 294/f. 6'da ifade edilen müstakbel alacak kavramı, icra hukuku bakımında yenilik arz etmemektedir. Zira, İİK m. 89'da öngörülen üçüncü kişilerdeki alacakların haczi bahsinde müstakbel alacak kavramına rastlanılmaktadır¹⁴⁶. Buna göre, üçüncü kişilerdeki alacakların haczinde geçen müstakbel alacak kavramı uyarınca, alıcı, müstakbel mülkiyet hakkı üzerinde tasarrufta bulunabildiği için, alıcının alacaklılarının da gelecekteki (müstakbel) mülkiyet hakkını haczettirebilmesi mümkündür¹⁴⁷.

140 Akil (n 8) 247; Ayhan Akyürek ve Remziye Akyürek, *Konkordato Hukuku* (1 Bası, Ankara, Yetkin, 2019) 408. Müstakbel alacak şeklinde ifade edilen alacakların, Borçlar hukuku bakımından anlamı, alacağın henüz doğmamış olmasıdır (Ecehan Yeşilova Aras, 'Sigorta Sözleşmesinden Doğan Alacağın Devri ve Konkordato' (2021) 8(2) İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 679).

141 Yeşilova Aras (n 140) 679.

142 Eren (n 124) N. 3862, s. 1382; Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop (n 125) 248-249.

143 Nomer, *Beklenen Haklar* (n 130) 108.

144 Nomer, *Borçlar* (n 130) N. 242.6.

145 Nomer, *Beklenen Haklar* (n 130) 107 vd.; Nomer, *Borçlar* (n 130) N. 242.6.

146 Yarg. 12. HD, 19.9.2017, 2012/19214, K. 2017/10956: "[...] İİK.nun 89.maddesi gereğince 3.şahsa, "borçlunun nezdinizde doğmuş ve doğacak hak ve alacaklarının haczine" şeklinde haciz ihbarnamesinin çıkarılması halinde 3. şahsın sorumluluğu, haciz ihbarnamesinin kendisine ulaştığı tarihteki mevcut durumla (fiili durumla) sınırlı olacağından ileride doğacak, doğması muhtemel bir hakkın bu aşamada 3.şahışça net olarak bilinmesi mümkün olmadığından, bu şekilde çıkarılan haciz ihbarnamesi, yukarıda açıklanan sebeple muhtemel alacaklar açısından sonuç doğurmaz. Ancak, devam eden hukuki münasebetin varlığı ve bu ilişki sebebiyle borçluya ödenecek ve devamlılık arz eden bir alacağın bulunduğu hallerde (kira alacağı gibi), 3.kişiye haciz yazısı gönderilebilir. Müstakbel (beklenen) bir alaktan bahsedilebilmesi için, bir hukuki ilişkinin (temelin) mevcut olması, bu hukuki ilişkiden doğacak alacağın cinsinin ve borçlunun belli olması yeterlidir. Bu halde üçüncü kişiye, doğacak alacakların haczi yönünden gönderilen birinci haciz ihbarnamesi, haciz müzekeresinin sonuçlarını doğurur. Bu sebeple üçüncü kişi tarafından, haciz ihbarnamesinin gereğinin yerine getirilerek, daha sonra doğacak paraların icra dosyasına gönderilmesine yasal bir engel yoktur. Ayrıca borçlunun, üçüncü kişide doğması muhtemel alacaklarının haczini içerir haciz ihbarnamesi gönderilemeyeceğine yönelik şikayette bulunmasında, hukuken korunmaya değer bir hakkının bulunmadığı da muhakkaktır. Nitekim icra mahkemesince de kararın gerekçe kısmında benzer ifadelere yer verilmiştir [...]" (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

147 Yarg. 12. HD, 28.1.2013, E. 2012/26902, K. 2013/2306: "[...] İki kişi arasında mevcut olan bir hukuki ilişkiye (temele) dayanan, henüz doğmamış olmakla birlikte ileride doğması muhtemel bulunan alacaklara müstakbel alacak denir.

Üçüncü kişilerdeki alacakların haczi bakımından söz konusu olan müstakbel alacak kavramı, 7101 sayılı Kanunla getirilen yenilikler sonrasında, konkordatoda da İİK m. 294/f. 6 ile kanun hükmü haline getirilmiştir.

Konkordatoya müracaat edilmesi durumunda, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6 kapsamında, eser sözleşmelerinde müstakbel hakediş alacaklarının devri bakımından, sözleşmenin yüklenicisi olan kimse (borçlu), gelecekte yerine getireceği iş mukabilinde doğacak olan hakedişini malzeme temin ettiği kişiye olan borcu karşılığında devrederse, tarafların aralarında gerçekleştirdikleri bu devir işlemi geçersiz olacaktır¹⁴⁸. Buna karşılık, borçluya malzeme veren kimsenin alacağı, konkordato alacağı kabul edilerek projeye dahil edilebilecektir¹⁴⁹.

Borçlunun likiditeye kavuşarak iyileşmesini temin eden ve İİK m. 294/f. 6'da geçen müstakbel alacağın devrinin hangi amaçla gerçekleştirildiğinin bir önemi bulunmamaktadır¹⁵⁰. Bu sebeple, müstakbel alacağın devri, "ifa uğruna" veya "ifa yerine" yapılabilir¹⁵¹. Ayrıca, alacağın temlikinin ivazlı yapıldığı hallerde de İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6 hükmünün uygulanmasında herhangi bir engel bulunmamaktadır.

İvazlı temliklerde, ivaz karşılığında müstakbel alacağını devreden kimse, mühlet kararından sonra alacağının doğması üzerine İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6 uyarınca devri gerçekleştirme yükümlülüğünden kurtulacaktır. Böyle bir durumda, alacağını ivaz karşılığında devreden borçlunun, kesin mühlet içinde devir yükümlülüğünden kurtularak alacağı temellük edene devretmemesi, sebepsiz zenginleşmeye sebep olacaktır. Zira, bu durumda hem temlik için elde ettiği ivaza hem de İİK m. 294/f. 6 uyarınca devrin hükümsüz kalması sebebiyle devretme yükümlülüğünden kurtulduğu alacağı aynı anda sahip olacaktır. Buna karşılık, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da ivazlı temlikler bakımından müstakbel alacağın devrinin, alacağını devreden kimseler için sebepsiz

Müstakbel (beklenen) ya da doğacak alacaklar için haciz yazısı gönderilebilmesi, üçüncü kişi ile borçlu arasında süregelen bir hukuki ilişkinin varlığına bağlıdır. Hukuki münasebetin varlığı ve bu ilişki nedeniyle borçluya ödenecek ve devamlılık arz eden bir alacağın bulunduğu hallerde, üçüncü kişiye haciz yazısı gönderilebilir. Müstakbel (beklenen) bir alaktan bahsedilebilmesi için, bir hukuki ilişkinin (temelin) mevcut olması, bu hukuki ilişkiden doğacak alacağın cinsi ile borçlunun belli olması yeterlidir. Alacağın miktarının belli olup olmaması veya böyle bir alacağın doğmama ihtimalinin bulunması önemli değildir. İşçiler ve memurların işveren nezdinde işleyecek ücret alacakları, müstakbel alacaklara örnek olarak gösterilebilir. Kanun, ücret hacizlerinde, bu anlamdaki müstakbel alacakların haczedilebileceğini açıkça kabul etmektedir. Bu durumda borçlunun müstakbel (beklenen) istihkakına (alacaklarına) haciz konulması yönündeki icra müdürlüğü işlemi yerindedir. O halde mahkemece, 3. şahsın icra müdürlüğüne hitaben yazdığı, borçlunun kurum nezdindeki alacaklarına haciz konduğuna ilişkin yazısı da göz önünde bulundurularak şikâyetin reddine karar verilmesi gerekir [...]" (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası). Yarg. 19. HD, 20.4.2000, E. 2000/964, K. 2000/2997: "[...] Bu talep müstakbel alacak haczi talebi olup, haciz sırasında bir hukuki ilişkinin veya müstakbel alacağın doğumunu ihtimal dahilinde gösteren bir hukuki temelin mevcut olması halinde haciz geçerlidir. Somut olayda davalı alacaklı vekilinin 25.12.1998 tarihli müstakbel alacak haczi talebi geçerli olduğundan ve davacı alacaklının 12.1.1999 tarihli haczinden önceki bir tarihi taşıdığından sıra cetvelinde davalı alacaklıya öncelik tanınması yerindedir. Mercii Hakimliğince bu yönler gözetilerek şikâyetin reddi gerekirken yazılı gerekçeyle kabulünde isabet görülmemiştir [...]" (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

148 Akyürek ve Akyürek (n 140) 408.

149 Akyürek ve Akyürek (n 140) 408.

150 KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 297 (n 94) N.23.

151 KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 297 (n 94) N.23; Tunç Yücel (n 10) 201.

zenginleşmeye sebep olabileceği öngörülerek herhangi bir düzenleme yapılmış değildir¹⁵². Diğer taraftan, *kanaatimizce*, İİK m. 294/f. 6'da bu konuya ilişkin bir düzenleme getirilmemesi eksiklik olarak nitelendirilemeyecektir. Zira, borçlunun ivazlı bir şekilde temlik ettiği müstakbel alacağının ivaz elde edildikten sonra devir işleminin İİK m. 294/f. 6 uyarınca hükümsüz kalması nedeniyle meydana gelecek olan sebepsiz zenginleşmenin Türk Borçlar Kanunu'nda öngörülen genel hükümler uyarınca giderilmesi mümkündür. Ayrıca, ivazlı temlikler bakımından, temellük alan Türk Borçlar Kanunu m. 191'de¹⁵³ öngörülen garanti yükümlüğüne dayanarak, alacağını elde edebilmek için konkordato masasına kaydını yaptırabilecektir¹⁵⁴.

Belirtilen hususlara ek olarak, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da öngörülen müstakbel alacakların devrinin hükümsüzlüğünün konkordatoya tâbi olmayan alacaklar bakımından da uygulanıp uygulanmayacağı meselesi önem arz etmektedir. Buna göre, İcra ve İflâs Kanunu m. 206'nın 1'inci sırasındaki¹⁵⁵ imtiyazlı alacaklar hakkında takipler yapılarak mühlet içerisinde ödemesi sağlanacağından bahsi geçen alacak kalemleri bakımından İİK m. 294/f. 6'daki devir yasağı söz konusu olmayacaktır¹⁵⁶.

2. DEVREDİLEN MÜSTAKBEL ALACAĞIN MÜHLET KARARINDAN SONRA DOĞMUŞ OLMASI

A. GENEL OLARAK

Konkordatoda müstakbel alacağın devrinin hükümsüz sayılabilmesi için gerçekleşmesi gereken bir diğer şart, müstakbel alacağın devri işleminin mühletten önce yapılmış olsa dahi devre konu edilen alacağın mühlet kararından sonra doğmuş olmasıdır.

İİK m. 294/f. 6 uyarınca, müstakbel alacağın mühlet kararının verilmesinden sonra doğmuş olması ihtimalinde, gerçekleştirilen bu devir işlemi hükümsüz olacaktır¹⁵⁷. Buna karşılık, müstakbel

152 Mehaz İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanununda da bu hususa ilişkin herhangi bir düzenleme yer almamaktadır. Bkz.: SchKG Art. 297.

153 Türk Borçlar Kanunu m. 191 hükmünde aynen şu şekilde bir düzenleme yer almaktadır:
"Alacak, bir edim karşılığında devredilmişse devreden, devir sırasında alacağın varlığını ve borçlunun ödeme gücüne sahip olduğunu garanti etmiş olur. Alacak bir edim karşılığı olmaksızın devredilmiş ya da kanun gereğince başkasına geçmişse, devreden veya önceki alacaklı, alacağın varlığından ve borçlunun ödeme gücünden sorumlu değildir".

154 Çağatay Serdar Şahin, *Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Hükümlerinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları* (1. Bası, İstanbul, On İki Levha, 2020) 324 vd.

155 İcra ve İflâs Kanunu'nun 206'ncı maddesinde öngörülen 1'inci sıradaki alacaklılar şu şekilde ifade edilmiştir:

"Birinci sıra:

- A) İşçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dahil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları,
- B) İşverenlerin, işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunların yaşatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış bulunan tesislere veya derneklere olan borçları,
- C) İflâsın açılmasından önceki son bir yıl içinde tahakkuk etmiş olan ve nakden ifası gereken aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacakları".

156 Şahin (n 154) 325; Akil (n 8) 248; Tunç Yücel (n 10) 203.

157 Akyürek ve Akyürek (n 140) 408.

alacak, mühlet kararından önce doğmuş ancak, mühlet kararından sonra muaccel hale gelmişse, gerçekleştirilen alacağın devri işlemi geçerli olmaya devam edecektir¹⁵⁸. Bu sebeple, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da öngörülen müstakbel alacak devirlerinin geçersiz sayılabilmesi için, devredilen müstakbel alacakların, mühlet kararından sonra doğması şarttır.

B. ALACAĞIN MUACCEL OLDUĞU TARİH-DOĞDUĞU TARİH ŞEKLİNDEKİ AYRIM

İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da öngörülen düzenleme uyarınca alacağın muaccel olduğu tarih değil; doğduğu tarih önem arz etmektedir¹⁵⁹. Uygulamada, İİK m. 294/f. 6 hükmünün söz konusu olup olmadığı değerlendirilirken, muacceliyet ile alacağın doğumu kavramlarının birbirlerinden farklı olduğuna dikkat edilmelidir.

Alacağın doğum anının ne zaman olduğu tespit edilirken, Türk Borçlar Kanunu'nun bu konuda getirdiği düzenlemeler göz önünde bulundurulmalıdır¹⁶⁰. Kural olarak, alacağın doğum anı, borç ilişkisinin kurulma anıdır¹⁶¹. Örneğin, peşin satışlarda, borç, taraflarca satım sözleşmesinin akdedilmesiyle doğar. Bununla benzer şekilde, haksız fillerde de borç, borç ilişkisinin meydana gelmesiyle doğmaktadır¹⁶². Buna karşılık, alacağın doğum anı, borç ilişkisinin kurulmasından daha sonra da gerçekleşebilecektir¹⁶³. Örneğin, faizli ödünç sözleşmesi ile kira sözleşmesinde, bahsi geçen sözleşmenin akdedildiği anda borç ilişkisi doğmakla beraber, faiz ile kira alacağı sözleşmede öngörülen sürenin geçmesiyle – *diğer bir ifadeyle daha sonra* – doğmaktadır¹⁶⁴.

Bu doğrultuda, kira sözleşmesi özelinde değerlendirildiğinde, kira sözleşmesinden kaynaklanan kira bedelini ödeme borcu, dönemi geldiği anda, yani, her ayın başında o aya ilişkin olarak doğmaktadır¹⁶⁵. Dolayısıyla, borçlunun kiracının var olması ihtimalinde, aynı zamanda kira alacağını üçüncü bir kişiye devretmişse, kira alacağının aylık olarak ödeneceğinin öngörülmesi durumunda, her ay kira ödeme borcu yeniden doğmaktadır¹⁶⁶. Böylelikle, kira alacağının devri İİK m.294/f. 6

158 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 102; Talih Uyar, 'Kesin Konkordato Mühletinin 'Alacaklılar Bakımından' Sonuçları (İİK m. 294)' 2019 (2) Ankara Barosu Dergisi 173.

159 Atalı (n 46) 100-101; Sarisözen, *Yenilikler* (n 14) 177; Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 102; Güray Erdönmez, 'Yeni Konkordato Düzenlemesi Hakkında Bazı Tespitler' 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler' Özekes, Muhammet (ed.) (On İki Levha, İstanbul, 2018) 140; Kale 'Konkordato' (n 4) 235; Akil (n 8) 247-248, dn. 96; Akyürek ve Akyürek (n 140) 408.

160 Pekcanitez ve Erdönmez (n 8) 102; Akil (n 8) 248.

161 Eren (n 124) N. 65.

162 Eren (n 124) N. 65.

163 Osman Gökhan Antalya, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, C. I, Temel Kavramlar, Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri (Legal Yayınevi, İstanbul 2018) 10; Aytekin Ataay, *Borçlar Hukukunun Genel Teorisi*, I (3. Bası, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınlarından, Fakülteler Matbaası, 1981) 34; Eren (n 124) N. 65.

164 Eren (n 124) N. 66.

165 Murat Topuz, *Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi* (Yargıtay Kararları ile Birlikte, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Bası, Ankara, Adalet Yayınevi, 2017) 203; Albayrak (n 11) 107.

166 Orhan Eroğlu, *Uygulamada Konkordato* (Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Bası, Ankara, Seçkin, 2021) 200; Hamide Özden Özkaya Ferendeci, *İflas Hukukunda Takas* (Beta Basım, İstanbul 2003) 220; Albayrak (n 11) 107.

uyarınca mümkün olmayıp devir sözleşmesi hükümsüz olacaktır¹⁶⁷. Bir başka örnekte, konkordato borçlusunun taşınmazına ilişkin kira alacaklarını bankadan çektiği kredi borcunun karşılığında bankaya devrettiğini farz edelim¹⁶⁸. Bankanın krediden kaynaklanan alacağı gerçekleştirilen devir sayesinde kira alacağından karşılanmaktadır¹⁶⁹. Kira borcu her ay yeniden doğan bir borç olduğundan¹⁷⁰, konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğan bu kira alacağı İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6 uyarınca geçersiz sayılacaktır ve bankaya değil; konkordato borçlusuna ödenmesi gerekli olacaktır¹⁷¹.

Diğer taraftan, finansal kiralama sözleşmeleri bakımından bir farklılık söz konusudur. Zira, finansal kiralama sözleşmelerinde kira borcu bir bütün olarak doğmaktadır¹⁷². Bu kapsamda, kira bedeli, doğmuş olan toplam bedelin taksiti veya parçası niteliğindedir¹⁷³. Hatta, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu¹⁷⁴ (FFFK) uyarınca, henüz olmayan veya imal edilmeyen bir mal için dahi kira bedeli tahsil edilebilecektir (FFFK m. 20/c. 2). Zira, sözleşmenin yapılmasıyla kiracının borcu doğmaktadır¹⁷⁵.

Borcun doğumundan farklı olarak muacceliyet ise, borcun ifasının talep edilebilir olmasıdır¹⁷⁶. İfa zamanı taraflarca farklı bir tarih olarak kararlaştırılmadıkça veya hukuki ilişkinin niteliğinden anlaşılmadıkça, her borç doğum anında muaccel olacaktır¹⁷⁷. Alacağın doğumu bakımından, borçluya ihtar çekilmesi, borçlunun temerrüde düşürülmesi şart değildir¹⁷⁸.

Bazı durumlarda, tarafların aralarındaki hukuki ilişkiden kaynaklanan alacağın doğum anının belirlenmesi kolay olmaz. Oysaki, müstakbel alacağını devreden ve aynı zamanda konkordato talep eden borçlunun, devre konu ettiği alacak hakkının doğum anının yanlış tespit edilmesi, büyük hak

167 Eroğlu (n 166) 200; Albayrak (n 11) 107; Özkaya Ferendeci (n 166) 220.

168 Albayrak (n 11) 106.

169 Albayrak (n 11) 107.

170 Eroğlu (n 166) 200; Özkaya Ferendeci (n 166) 220; Albayrak (n 11) 107.

171 Albayrak (n 11) 107.

172 Topuz (n 163) 203; Argun Kötelı, *Leasing Yasa Tasarısı ve Düşündürdükleri*, 1985 XXXII (2) İktisat ve Maliye Dergisi 54.

173 Topuz (n 163) 204.

174 RG., 13.12.2012, S. 28496.

175 Topuz (n 163) 204, dn. 493.

176 Nomer, Borçlar (n 130) N. 172. Diğer bir deyişle, muacceliyet ise, alacaklının borcu isteyebileceği, borçlunun da borcu yerine getirmekle yükümlü olduğu anı karşılamak üzere kullanılmaktadır (Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop (n 125) 800).

177 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 90: C. İfa zamanı, I. Süreye bağlanmamış borç, “İfa zamanı taraflarca kararlaştırılmadıkça veya hukuki ilişkinin özelliğinden anlaşılmadıkça her borç, doğumu anında muaccel olur.” Bu bakımdan, örneğin, kira bedelini ödeme borcu, her ayın başında doğmakla birlikte, TBK m. 314 uyarınca ifa edileceği tespit edilen zamanda muaccel olacaktır (Tunç Yücel (n 10) 202). Nitekim, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 314: 2. İfa zamanı şu şekilde düzenlenmektedir: “Kiracı, aksine sözleşme ve yerel âdet olmadıkça, kira bedelini ve gerekiyorsa yan giderleri, her ayın sonunda ve en geç kira süresinin bitiminde ödemekle yükümlüdür”

178 Sarisözen, *Yenilikler* (n 14) 371; İbrahim Kaplan, ‘Yeni Türk Konkordato Hukuku (İsviçre İcra ve İflas Hukukunun Borçların Ertelenmesine (Konkordatoya) İlişkin Malvarlığı Yönetimi Sözleşmesi Hükümleriyle Mukayeseli Olarak)’ (İstanbul Yetkin Yayınları 2019) 80. Zira, borçluya çekilen ihtarın tarihi ile alacağın muaccel olduğu zaman ve alacağın doğduğu an birbirlerinden farklılık arz etmektedir (Kaplan (n 178) 80).

kayıplarının yaşanmasına sebep olacaktır¹⁷⁹. Bu sebeple, alacağın doğum anının mühlet kararından önce mi yoksa sonra mı olduğunun dikkatlice değerlendirilerek tereddütsüz bir şekilde tespit edildikten sonra, İİK m. 294/f. 6 hükmünün uygulanması önem arz etmektedir¹⁸⁰.

Kendisine konkordato mühleti verilmiş olan hakediş alacaklısının, kesinleşmemiş alacakları için borçlunun talebi üzerine hazırlayarak düzenlediği açık fatura şeklinde ifade edilen ödenmemiş fatura evrakı alacağın doğduğunu göstermeyecek ve bu anlamda bir karine teşkil etmeyecektir¹⁸¹.

Mühletten önce akdedilen müstakbel alacağın devrine ilişkin sözleşmelerde geçen alacak hakkının doğum anı, mahkemece konkordato projesinin tasdik edilmesinden sonra gerçekleşirse, böyle bir durumda da yine devir sözleşmesi İİK m. 294/f. 6 uyarınca geçersiz sayılacak mıdır?

Konkordato prosedüründe, mahkemece tasdik kararının verilmesinden sonra, mühletten önce devredilen bir (müstakbel) alacak doğarsa, artık İİK m. 294/f. 6 uyarınca, devrin geçersiz olduğu sonucuna ulaşamayacaktır¹⁸². Zira, İİK m. 294'te öngörülen sonuçlar, konkordatoda mühlet kararı süresince mühlet kararının verilmesinin alacaklıların haklarına olan etkisini öngörmektedir. Konkordato projesinin mahkemece tasdik edildiği bir aşamada, mühlet etkileri sona ereceğinden artık İİK m. 294/f. 6'da öngörülen sonuçların geçerli olacağından söz edilemeyecektir¹⁸³. Bu sebeple, konkordato projesinin tasdik kararının verilmesinden sonra devredilen alacağın doğumu üzerine, bu devir sözleşmesi geçerliliğini koruyacaktır¹⁸⁴.

E. MÜHLETİN MÜSTAKBEL ALACAKLARIN DEVRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI

İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da öngörülen şartların gerçekleşmesiyle birlikte, konkordatoda müstakbel alacağın devri sözleşmesi hükümsüz olacaktır. Zira, İİK m. 294/f. 6'da açıkça, "...*bu devir hükümsüzdür*" denilmek suretiyle, bu husus açıkça ortaya konulmaktadır. Bu noktada, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da öngörülen hükümsüzlük hali ile kastedilen hususun ne olduğunun açıklanması önem arz etmektedir¹⁸⁵.

Doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre, İİK m. 294/f. 6'da ifade edilen sonuç, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 27¹⁸⁶ vd.'nda düzenlenen kesin hükümsüzlük hali olmayıp, yalnızca konkordato masası

179 Tunç Yücel (n 10) 202.

180 Tunç Yücel (n 10) 202.

181 Kaplan (n 178) 80; Sarısözen, *Yenilikler* (n 14) 371

182 KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 297 (n 94) N. 29.

183 Tunç Yücel (n 10) 202.

184 KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 297 (n 94) N. 29.

185 Şahin (n 154) 323.

186 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 27: I. Kesin hükümsüzlük: "*Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür. Sözleşmenin içerdiği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez. Ancak, bu hükümler olmaksızın sözleşmenin yapılmayaacağı açıkça anlaşılırsa, sözleşmenin tamamı kesin olarak hükümsüz olur.*"

tarafından ileri sürülebilecek olan nispi bir geçersizlik halidir¹⁸⁷. Doktrindeki bu görüşe göre, İİK m. 294/f. 6'daki sonucun gerçekleşmesi sebebiyle alacağını alamayan temlik alacaklısı, konkordato masasına bunu yazdırarak elde etmesi gereken alacağın kendisine verilmesi üzerine tatminini sağlayabilecektir¹⁸⁸. *Kanaatimizce* doktrinde ileri sürülen nispi geçersizlik görüşü, İİK m. 294/f. 6'da ifade edilen hükümsüzlük kelimesi ile bağdaşmamaktadır.

Doktrinde ileri sürülen diğer bir görüşe göre ise, böyle bir durumda devir sözleşmesi, kesin hükümsüzlük yaptırımına tabi olacaktır¹⁸⁹. *Kanaatimizce*, İİK m. 294/f. 6'da öngörülen hükümsüzdür ifadesi, kesin hükümsüzlük hallerinden birisi olarak anlaşılmalıdır¹⁹⁰. Zira, İİK m. 294/f. 6'da ifade edilen düzenlemenin lafzından ve kanun koyucunun mühlet içerisinde borçlunun malvarlığını koruma yönündeki amacından hareketle, gerçekleştirilen alacak devirlerinin kesin hükümsüz olacağı sonucuna ulaşılabilecektir.

İİK m. 294/f. 6 uyarınca mühlet kararı içerisinde doğacak olan müstakbel alacak devirlerinin kesin hükümsüz olacağının kabul edilmesi üzerine, alacağın devri sözleşmesinin tamamen ortadan kalkması sonucu meydana gelecektir¹⁹¹. Böylelikle, devredilen alacak hakkı, devralan kimseye değil, hakkında konkordato mühleti verilen borçluya ait olacaktır¹⁹². Söz konusu alacak, konkordato kapsamına girerek, konkordatoya onay veren alacaklıların alacaklarının ödenmesinde kullanılacaktır¹⁹³. İİK m. 294/f. 6 uyarınca, müstakbel alacağın devrinin hükümsüz olduğu bir durumda, hakkında konkordato mühleti verilen borçlunun devrettiği müstakbel alacağa ilişkin ödemeyi alması karşısında bunu iade etme yükümlülüğü bulunmayacaktır¹⁹⁴.

Buna karşılık, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da öngörülen şartların gerçekleşmediği bir durumda, alacağın devri hükümsüz olmayacak ve devre konu edilen alacak, borçluya ait sayılmayarak konkordato kapsamına dahil edilemeyecektir¹⁹⁵. Böyle bir durumda, hakkında konkordato mühleti verilen borçluya iyiniyetle ödeme yapılırsa, alacağı devralan kimsenin sebepsiz zenginleşme

187 Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 3) 663. Doktrindeki bu görüşe göre, İİK m. 294/f. 6'daki sonucun gerçekleşmesi sebebiyle alacağını alamayan temlik alacaklısı, konkordato masasına bunu yazdırarak elde etmesi gereken alacağın kendisine verilmesi üzerine tatminini sağlayabilecektir (Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 3) 663). *Kanaatimizce* doktrinde ileri sürülen nispi geçersizlik görüşü, İİK m. 294/f. 6'da ifade edilen *hükümsüzlük* kelimesi ile bağdaşmamaktadır.

188 Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 3) 663.

189 Tunç Yücel (n 10) 202. *Doktrinde ileri sürülen bu görüşe göre*, İİK m. 294/f. 6'da açıkça sözleşmenin hükümsüz olduğu ifade edilerek sözleşmenin yeniden geçerlilik kazanmasının mümkün olmamasının gerektiği ileri sürülmektedir (Tunç Yücel (n 10) 202).

190 *Kanaatimizce*, kanun koyucu burada, devir sözleşmesinin sadece alacaklıya karşı ileri sürülememesini kabul etmiş değildir. Herkes için hükümsüz kalmasını öngörmüştür. Aksi görüşte bkz.: Şahin (n 154) 324.

191 Bununla birlikte, doktrinde, kesin hükümsüzlük görüşü eleştirilmektedir. Doktrinde Şahin, borçlunun tamamen iyileşmesi üzerine alacağını almak isteyen temlik alacaklısının bu imkânını tamamen ortadan kaldıracacağı için bu görüşü eleştirmektedir (Bkz.: Şahin (n 154) 324).

192 Akil (n 8) 247.

193 Akil (n 8) 247.

194 Tunç Yücel (n 10) 201. Bu sebeple, doktrinde, İİK m. 294/f. 6 hükmünün alacağı temellük edenler bakımından risk teşkil edeceği ileri sürülmektedir (Altay ve Eskioçak (n 14) N. 138, s. 162).

195 Akil (n 8) 247.

hükümlerine göre bunu isteme hakkı olacaktır¹⁹⁶. Diğer bir ifadeyle, alacağı devralan kimsenin, hakkında konkordato mühleti verilen borçludan, müstakbel alacağın devri sözleşmesinin İİK m. 294/f. 6 uyarınca hükümsüz olmadığı gerekçesiyle konkordato mühleti içerisinde talepte bulunması ve bu alacağı sebepsiz zenginleşme hükümlerine dayanarak takibe konu etmesi mümkün olacaktır¹⁹⁷. Aynı zamanda, eğer gerekli koşullar sağlanmışsa, İcra ve İflâs Kanunu m. 277 uyarınca tasarrufun iptali davasının da açılabilmesi söz konusu olacaktır¹⁹⁸.

Konkordato mühleti içerisinde müstakbel alacak devirlerinin hükümsüz kalması üzerine, borçlu iyileşirse ve mühlet kararı kaldırılırsa, bu durumda temlik sözleşmesinin akıbeti ne olacaktır?

Doktrinde ileri sürülen ve bizim de katıldığımız görüş doğrultusunda, müstakbel alacak, mühlet kararı içerisinde doğarsa, İİK m. 294/f. 6 hükmünde devir sözleşmesinin hükümsüz olacağı açıkça kabul edildiğinden artık bu sözleşmenin tekrardan geçerli bir hale geleceğinden söz edilemeyecektir¹⁹⁹. Bu sebeple, eğer ki, taraflar aralarındaki müstakbel alacağın devri sözleşmesinin devam etmesini istiyorlarsa, alacağın devrine ilişkin yeniden bir sözleşme yapmak zorunda kalacaklardır. *Kanaatimizce*, böyle bir durumda, alacağı devreden kimse ile temlik alacaklısının alacağı devretmeye yönelik yeni bir sözleşme yapmaya mecbur kalmaları, pratiklikten uzaktır. Ayrıca, alacağı devralan kimse, İİK m. 294/f. 6'daki sonucun tekrardan meydana gelebileceğini göz önünde bulundurarak müstakbel alacağın devrine ilişkin yeni bir sözleşme yapmayı istemeyebilecektir. Böyle bir durumda ise, borçlunun, alacağın temlik gibi önemli bir imkândan yoksun kalması söz konusu olacaktır²⁰⁰.

Konkordato mühleti esnasında borçlunun iflâsına karar verilirse, bu durumun İİK m. 294/f. 6 uyarınca hükümsüz kabul edilen müstakbel alacağın devri sözleşmesine etkisinin olup olacağı da değerlendirilmelidir. *Kanaatimizce*, konkordato mühletinin kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilmesi ihtimalinde de İİK m. 294/f. 6'da öngörülen müstakbel alacağın devri sözleşmesinin hükümsüz olacağı şeklindeki sonucun devam edeceği konusunda herhangi bir tereddüt bulunmayacaktır²⁰¹.

F. KONKORDATO MÜHLETİ İÇERİSİNDE MÜSTAKBEL ALACAĞIN DEVRİ SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMSÜZLÜĞÜNÜ TESPİT EDECEK OLAN MERCİİ

Müstakbel alacağın devri sözleşmesinin İİK m. 294/f. 6 uyarınca hükümsüz olması üzerine bu hususu tespit edecek olan merciin neresi olacağı konusunda kanunda herhangi bir düzenleme getirilmiş

196 Tunç Yücel (n 10) 201.

197 SK SchKG-Umbach-Spahn, Kesselbach and Bossart, Art. 297 (n 51) N. 10.

198 Tunç Yücel (n 10) 201.

199 Tunç Yücel (n 10) 201. Karş.: KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 297 (n 94) N. 26; SK SchKG-Umbach-Spahn, Kesselbach and Bossart, Art. 297 (n 51) N. 10.

200 Doktrinde, böyle bir ihtimalde, borçlunun kredileri bakımından teminat teşkil eden bir kaynaktan yoksun kalacağı ifade edilmektedir (Şahin (n 154) 324).

201 Şahin (n 154) 324; Tunç Yücel (n 10) 202. *Doktrinde*, İİK m. 294/f. 6'daki hükümsüzlük yaptırımının konkordatonun tasdik edilmesi ihtimalinde de devam edeceği ileri sürülmektedir (Şahin (n 154) 324). *Kanaatimizce* de konkordatonun tasdik edilmesi üzerine İİK m. 294/f. 6'da öngörülen hükümsüzlük yaptırımının devam edeceği kuşkusuzdur.

değildir. İİK m. 294/f. 6'da öngörülen şartların gerçekleşmesi durumunda müstakbel alacağın devri sözleşmesinin hükümsüzlüğünün konkordato hükümleri uyarınca asliye ticaret mahkemesince mi yoksa genel görevli mahkemece mi tespit edileceği hususunun tartışılması gerekmektedir. Zira, gerek İİK m. 294/f. 6'daki şartların gerçekleşip gerçekleşmediği konusunda gerekse de temlik alacağının temellük alan kimseye mi yoksa konkordato ilan eden borçluya mı verileceği konusunda ihtilaflar ile karşılaşılması muhtemeldir.

Konkordato mühleti içerisinde müstakbel alacağın devri sözleşmesinin hükümsüzlüğünü tespit edecek olan merciinin neresi olduğu konusunda doktrinde farklı görüşler ileri sürülmektedir²⁰². Bununla birlikte, *kanaatimizce*, İİK m. 294/f. 6'daki hükümsüzlüğün gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespiti bakımından asliye ticaret mahkemelerinin görevli olması gerekmektedir²⁰³. Zira, 7101 sayılı Kanun değişikliğinden sonra asliye ticaret mahkemelerinin konkordato ile ilgili konularda görevli olduğu²⁰⁴ göz önünde bulundurulduğunda, İİK m. 294/f. 6'daki hükümsüzlüğün tespitinde de bu mahkemelerin görevli olacağı ifade edilebilecektir²⁰⁵.

Buna karşılık, devredilen alacağın kime ödeneceği konusunda bir anlaşmazlık çıkarsa, ödeme yerinin tevdi talebi bakımından, *kanaatimizce*, Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 382/I-d, bent 3 uyarınca sulh hukuk mahkemesince karar verilmesi gerekmektedir²⁰⁶.

G. TARAFLAR MÜHLETİN MÜSTAKBEL ALACAKLARIN DEVRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN SÖZ KONUSU OLMAYACAĞINI KARARLAŞTIRILABİLİRLER Mİ?

Mühletin müstakbel alacağın devri üzerindeki etkisine ilişkin düzenleme (İİK m. 294/f. 6; SchKG Art. 297 Abs. 4) İcra ve İflâs hukukuna ilişkin emredici hükümlerden biridir²⁰⁷. Bu sebeple, maddi hukukta öngörülen düzenlemelere nazaran önceliklidir²⁰⁸.

Mühletin müstakbel alacakların devri üzerindeki etkisini öngören düzenleme emredici nitelikte olduğundan, konkordato yoluna müracaat ederek mühlet kararı elde eden borçlu, alacaklı ile anlaşarak alacağın devri sözleşmesine, “*müstakbel alacağın konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğması ihtimalinde dahi geçerli olacağı*” şeklinde bir hüküm getiremeyecektir²⁰⁹. Diğer bir ifadeyle, taraflarca, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da yer alan kuralın aksinin kararlaştırılması mümkün değildir. Konkordato mühletinin verilmesinden sonra, alacağın devredileceğine ilişkin ayrı bir sözleşmenin yapılması da İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6 hükmüne göre uygun olmayacaktır²¹⁰.

202 Doktrinde ileri sürülen farklı görüşler için bkz.: Şahin (n 154) 324; Tunç Yücel (n 10) 202-203.

203 Şahin (n 154) 324. Aksi görüşte, bkz.: Tunç Yücel (n 10) 202.

204 Sarısözen, *Yenilikler* (n 14) 98.

205 Aksi görüşte bkz.: Tunç Yücel (n 10) 202.

206 Doktrinde bu yöndeki görüşler için bkz.: Tunç Yücel (n 10) 202-203; Şahin (n 154) 324.

207 KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 297 (n 94) N.25.

208 KURZKOMM-SchKG/Hunkeler, SchKG Art. 297 (n 94) N.25.

209 Akil (n 8) 248.

210 Tunç Yücel (n 10) 201.

SONUÇ

Konkordato mühletinin verilmesinden önce yapılan müstakbel alacağın devrine ilişkin sözleşmelerin, devre konu alacağın konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğması ihtimalinde hükümsüz olacağı şeklindeki düzenleme, Türk hukukunda 7101 sayılı Kanunla yeni eklenen hükümlerden biridir. 7101 sayılı Kanun ile getirilen İİK m. 294/f. 6 hükmü, mehz İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu Art. 297 Abs. 4 ile uyumludur.

Kanun koyucu, müstakbel alacak devirlerinin konkordato mühleti içerisinde doğması ihtimalinde devir sözleşmesinin hükümsüz olacağını düzenlemiştir. Borçlunun likiditeye kavuşarak iyileşmesini temin eden İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da geçen müstakbel alacağın devrinin hangi amaçla gerçekleştirildiğinin bir önemi bulunmamaktadır. Bu sebeple, müstakbel alacağın devri, ifa uğruna veya ifa yerine yapılabilecektir.

Ayrıca, alacağın temlikinin ivazlı yapıldığı hallerde de İİK m. 294/f. 6 hükmünün uygulanmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. Ayrıca, ivazlı temlikler bakımından, Türk Borçlar Kanunu'nda öngörülen garanti yükümlüğüne dayanarak temellük alan, alacağını elde edebilmek için konkordato masasına alacağını kaydettirebilecektir. İİK m. 206'nın 1'nci sırasındaki imtiyazlı alacaklar hakkında takipler yapılarak mühlet içerisinde ödenebileceğinden, bunlar bakımından İİK m. 294/f. 6'daki devir yasağı da söz konusu olmayacaktır.

İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da öngörülen müstakbel alacakların devrinin hükümsüz olup olmadığı değerlendirilirken, alacağın doğum anının dikkate alınması önem arz etmektedir. Alacağın doğum anı tespit edilirken Türk Borçlar Kanunundaki esaslar göz önünde bulundurulacaktır. Ne var ki, bazı durumlarda alacağın doğum anının tereddütsüz bir şekilde belirlenmesi kolay olmayacaktır. Buna karşılık, konkordato talep eden borçlunun devre konu ettiği müstakbel alacak hakkının doğum anının yanlış tespit edilmesinin ciddi hak kayıplarının yaşanmasına sebep olacağı göz önünde bulundurularak müstakbel alacağın doğum anının mühlet kararından önce mi yoksa sonra mı gerçekleştiğinin doğru bir şekilde tespit edilmesi ve sonrasında İİK m. 294/f. 6 hükmün uygulanması gerekmektedir.

İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'ya göre, kesin mühlet kararının verilmesiyle birlikte, bu tarihten sonra doğan alacakları konu edinen devir sözleşmeleri hükümsüz olacaktır. *Kanaatimizce*, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6'da yer alan "hükümsüzdür" ifadesi ile anlaşılması gereken Türk Borçlar Kanunu m. 27/f. 1 anlamında kesin hükümsüzlük halidir. Böylelikle, devredilen alacak hakkı, devralan kimseye değil, hakkında konkordato mühleti verilen borçluya ait olacaktır. Söz konusu alacak, konkordato kapsamına girerek, konkordatoya onay veren alacaklıların alacaklarının ödenmesinde kullanılacaktır.

Kanun koyucu, 7101 sayılı Kanunla konkordato mühleti içerisinde doğacak olan alacak devirlerinin hükümsüz olacağını öngörmekle, borçlunun malvarlığını korumayı amaçlamaktadır. Kesin mühlet içinde doğan alacaklarını devretme mecburiyetinden kurtulan borçlu, bu sayede, daha uygun şartlarda mali durumunu düzeltme imkânına kavuşacaktır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 6 hükmü borçlunun iyileşmesine hizmet edecek niteliktedir. Bu sebeple, 7101 sayılı Kanunla müstakbel alacakların devrinin Kanunda öngörülen şartların gerçekleşmesi üzerine hükümsüz olacağını ifade eden yeni bir düzenlemenin İcra ve İflâs Kanunu'na getirilmesi *kanaatimizce* isabetlidir.

KAYNAKÇA

- Akil, C, 'Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)' (2019) 141, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 227-252.
- Akyürek A ve Akyürek R, *Konkordato Hukuku* (1 Bası, Ankara, Yetkin, 2019).
- Albayrak H, *İflas Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları* (1. Bası, Ankara, Yetkin 2020).
- Altay S ve Eskiocak A, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku* (5. Bası, İstanbul, Vedat, 2019).
- Amonn K and Walter F, *Grundriss des Schuldbetreibungs – und Konkursrechts*, (9. vollständig aktualisierte Auflage, Bern, Stämpfli, 2013).
- Ansay SŞ, *Hukuk İcra ve İflâs Usulleri* (5. Bası, Ankara, İstiklâl Matbaası, 1960).
- Antalya OG, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, C. I, Temel Kavramlar, Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri (İstanbul, Legal Yayınevi, 2018).
- Aral F, 'Topyekûn Temlik' (1992) 42 (1), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 93-140.
- Arıkan M, 'Türk Özel Hukukunda Alacağın Temliki' 2005 (13) 1 Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 129-155.
- Arslan R, Yılmaz E, Taşpınar Ayvaz S, Hanağası E, *İcra ve İflâs Hukuku* (6. Bası, Ankara, Yetkin, 2020).
- Ataay A, *Borçlar Hukukunun Genel Teorisi, I* (3. Bası, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınlarından, Fakülteler Matbaası, 1981).
- Atalay O, *Borca Batıklık ve İflasın Ertelenmesi* (İzmir, Sözkese Matbaacılık, 2006) (*Borca Batıklık*).
- Atalı M, Ermenek İ ve Erdoğan E, *İcra ve İflas Hukuku* (3. Bs, Ankara, Yetkin, 2020).
- Atalı M, 'Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları' 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (On İki Levha, İstanbul, 2018) 85-109.
- Aydıncık Ş, "Bir İnançlı İşlem Türü Olarak Alacağın Teminat Amaçlı Temliki", 2006 64(1) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 131-194.
- Basler Kommentar SchKG – Staehelin A, Bauer T und Staehelin D (Herausgeber)/Vollmar A, *Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II*, Art. 159-352 SchKG Art. 1-47 GSchG, Art. 51-58 AVIG (Basler Kommentar), 2. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2010 (*BSK-SchKG II-Staehelin/Vollmar*).
- Basler Kommentar SchKG Ergänzungsband, Bauer T and Staehelin D, *Ergänzungsband zum Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs (BSK SchKG Ergänzungsband)* (2. Aufl. Basel 2017) (*BSK SchKG Ergänzungsband-Bauer*).
- Berkin MN, *İflas Hukukunda Konkordato* (İstanbul, İsmail Akgün Matbaası 1949).
- Böckli P, *Das neue Aktienrecht* (2. Aufl., Zürich, Schulthess Polygraphischer Verlag, 1992).
- Bork, R, *Einführung in das Insolvenzrecht*, JZ – Schriftenreihe; (Heft: 5, 5. Auflage überarbeitet, Mohr Siebeck, Tübingen 2009).
- Börü L, 'Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi' (2019) 10(1) İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 173-186 (*Alacakların Bildirilmesi*).

- Börü L, 'Adi Konkordatoda Alacaklılar Kurulu' (2018) 9(2) İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 341-372 (*Alacaklılar Kurulu*).
- Börü L ve Parlak Börü Ş, 'Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri' (2020) 78(3) İstanbul Hukuk Mecmuası 1239-1277.
- Dalci N, 'Alacağın Toptan Devri Bağlamında İflas' 2014 (63)2 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 285-308.
- Demirbaş F, 'Alacağı Devredenin Borçlunun Ödeme Gücünden Sorumluluğu' (2021) 11(2) Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 997-1034.
- Dubach A, Der Konkursaufschub nach Art. 725a OR: Zweck, Voraussetzungen und Inhalt, (1998) 94, Schweizerische Juristen Zeitung 149-160.
- Engin Bİ, Alacağı Temlik Edenin Garanti Sorumluluğu (1. Bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2002).
- Erdönmez G, 'Yeni Konkordato Düzenlemesi Hakkında Bazı Tespitler' 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, Özekes, Muhammet (ed.) (On İki Levha, İstanbul, 2018) 137-142.
- Eren F, Borçlar Hukuku Genel Hükümler (24. Bası, Ankara, Yetkin, 2019).
- Eroğlu O, *Uygulamada Konkordato* (Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Bası, Ankara, Seçkin, 2021).
- Giroud R, *Die Konkursöffnung und ihr Aufschub bei der Aktiengesellschaft* (2. Aufl. Zürich, Schulthess, 1986).
- Häusermann M and Kraft U, 'Pfandrechte in der Insolvenz', Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VII (Thomas Sprecher Hrsg.) (Schulthess, 2016).
- Hatemi H ve Gökyayla E, *Borçlar Hukuku Genel Bölüm* (4. Bası, İstanbul, Vedat, 2017).
- Hess H, *Sanierungshandbuch* (4. Auflage, Hermann Luchterhand Verlag, Walters Kluver Köln, 2009).
- Hunkeler D (Hrsg.) Hardmeier, HU *SchKG: Kurzkommentar (Schuldbetreibungs – und Konkursgesetz)* (Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2014).
- Hunkeler D and Schonmann Z, 'Grundriss des Prepacks' Sanierung und Insolvenz von Unternehmen IX Neue Entwicklungen, (EIZ – Europa Institut Zürich Band/Nr. 192) (Herausgeber: Thomas Sprecher, Schulthess, 2019) 45-50 (*Swisslex*).
- Işık S, 'Sermaye Şirketleri ile Kooperatiflerin Borca Batık Olmaları Sebebiyle Doğrudan İflaslarının Söz konusu Olması Durumunda İflasın Erteleme Kurumuna Başvuru Şartlarının Kanuni Değişiklikler Çerçevesinde Değerlendirilmesi' (2016) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (Prof. Dr. Fevzi Şahlanan'a Armağan Özel Sayı, Cilt: II) 1295-1350.
- Kale S, '7101 Sayılı İcra ve iflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Konkordato' (2018) 5(1) İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 213-269 (*Konkordato*).
- Kale S, 'İsviçre İcra İflas Kanununun Adi Konkordato Hükümlerine Genel Bir Bakış' 2017 4(2) İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 153-170 (*İsviçre*).
- Kaplan İ, 'Yeni Türk Konkordato Hukuku (İsviçre İcra ve İflas Hukukunun Borçların Ertelemesine (Konkordatoya) İlişkin Malvarlığı Yönetimi Sözleşmesi Hükümleriyle Mukayeseli Olarak)' (İstanbul, Yetkin Yayınları 2019).
- Kähr M, 'Ein Sanierungsrecht für Versicherungen' (2019) 192, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen IX Neue Entwicklungen, EIZ – Europa Institut Zürich 75-97.
- Kälin O, 'Chancen und Risiken der aktienrechtlichen Sanierung – ein Überblick' (2020) 198 Sanierung und Insolvenz Unternehmen X, EIZ – Europa Institut Zürich 7-25 (*Chancen*).
- Kälin O, *Die Sanierung der Aktiengesellschaft Ein Rechtshandbuch für Verwaltungsräte* (Schulthess, 2016) (*Sanierung*).

- Kılıçoğlu AM, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (23. Bs., Ankara, Turhan, 2019).
- Kocaman A, *Alacağın Temlikinin Benzer Üçlü İlişkiler Karşısındaki Teorik Sınırı Sorunu* (2. Bası, Ankara, Atilla Kitabevi, 1992).
- Kopta-Stutz B, 'Gerichtliche Sanierungsverfahren für Schweizer Aktiengesellschaften Unter Berücksichtigung des aktienrechtlichen Konzepts zur Auslösung von Sanierungsmassnahmen' (2019) 295 ZStP – Zürcher Studien zum Privatrecht, Schulthess 31-46.
- Köteli A, *Leasing Yasa Tasarısı ve Düşündürdükleri*, 1985 XXXII (2) İktisat ve Maliye Dergisi 52-60.
- Krampf M, 'Neues Sanierungsrecht: Kein grosser Wurf' (2014) (1) Plädoyer 26-29.
- Kren Kostkiewicz J, *SchKG Kommentar, Schuldbetreibungs – und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen OFK – Orell Füssli Kommentar* (20., aktualisierte Auflage, 2020).
- Kren Kostkiewicz J and Vock D (Hrsg.): *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, 4. Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3. Auflage von Carl Jaeger, Schulthess Kommentar, Schulthess, Zürich 2017. (*SK SchKG-Umbach-Spahn, Kesselbach and Bossart*).
- Kunz PV, Arter O and Jörg, FS *Entwicklungen im Gesellschaftsrecht X* (Stämpfli, Bern, 2015).
- Kuru B, *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı* (Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş İkinci Baskı, Ankara, Adalet, 2013) (*El Kitabı*).
- Kuru B, *İcra ve İflas Hukuku, Cilt IV* (3. Bs., İstanbul, Alfa Basım, 1997) (C. IV).
- Kuru B, Arslan R ve Yılmaz E, *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı* (26. Baskı, Ankara, Yetkin, 2012).
- Kuru B, 'Pasifi Aktifinden Fazla Olan Sermaye Şirketlerinin İflası' 1970 (10) Adalet Dergisi, 621-624 (*Sermaye Şirketleri*).
- Müller L and Lind R, 'Fünf Jahre neues Sanierungsrecht: Erfahrungen, Befunde und Entwicklungen – Die Schweiz auf dem Weg zum "Swiss Chapter 11"?' (2019) Expert Focus, Zürich, EXPERTsuisse, 637-643.
- Muşul T, *İcra ve İflas Hukuku C. II* (Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, Adalet, Ankara, 2013) (C. II).
- Muşul T, *İflas ve Konkordato Hukuku* (Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Bası, Adalet, Ankara, 2019) (*Konkordato*).
- Namlı M, 'Türk ve İsviçre Hukuku'nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler' 2018 44(4) Yargıtay Dergisi 1479-1552 (*Değişiklikler*).
- Namlı M, 'Concordat as a Way of Restructuring in Turkish Insolvency Law after the 2018 Reform' (2019) 30 (8) International Company and Commercial Law Review, 441-453 (*Reform*).
- Nomer HN, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (Gözden Geçirilmiş Genişletilmiş 18. Bası, İstanbul, Beta Basım, 2021) (*Borçlar*).
- Nomer HN, *Beklenen Haklar Üzerindeki Tasarrufların Hukuki Sonuçları* (İstanbul, Beta Basım, 2012) (*Beklenen Haklar*).
- Oehri D, 'Der Sachwalter im Nachlassverfahren: Ein Diener zweier Herren' (2018) 380 AISUF – Arbeiten aus dem Iuristischen Seminar der Universität Freiburg Schweiz, (Herausgeber: Peter Gauch) (Schulthess, 2018).
- Oğuzman MK ve Öz TM, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. 2* (15. Bs., Vedat, 2020).
- Oktay Özdemir S, 'Teminat Amaçlı Alacak Devri ve Toptan Temlik Sözleşmeleri' (1999) 57 (1-2) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 265-299.
- Özekes M, 'Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı' 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, Özekes, Muhammet (ed.) (1. Bası, İstanbul, On İki Levha, 2018) 43-83.
- Özkaya Ferendeci HÖ, *İflas Hukukunda Takas* (Beta Basım, İstanbul 2003).

- Öztek S, *İflasın Ertelemesi* (İstanbul, Arıkan, 2007).
- Öztek S, Budak AC, Tunç Yücel M, Kale S ve Yeşilova B, *Yeni Konkordato Hukuku, 7101 sayılı Kanunla Değişik İcra ve İflas Kanunu m. 285-309 Şerhi*, (Editör: Selçuk Öztek) (2. Bası, Ankara, Adalet, 2019).
- Pekcanitez, H ve Erdönmez G, *7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato* (İstanbul, Vedat, 2018).
- Pekcanitez H, Atalay O, Sungurtekin Özkan M ve Özkes, M *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı* (8. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021).
- Pekcanitez H, 'İflasın Ertelemesi' (2005) 79(2) İstanbul Barosu Dergisi 323-358 (*İflasın Ertelemesi*).
- Pekcanitez H, *Anonim Ortaklıkların İflası* (Ankara, Dokuz Eylül Üniversitesi. Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi, No. 18, 1991) (*Anonim Ortakların İflası*).
- Postacıoğlu İE, *Konkordato* (İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1965).
- Rodriguez R, 'Das Schweizer Sanierungsrecht im Lichte des EU-Richtlinienvorschlags über präventive Restrukturierungsmassnahmen' (Zivilprozess und Vollstreckung national und international-Schnittstellen und Vergleich: Festschrift für Jolanta Kren Kostkiewicz, Bern, Stämpfli, 2018) 811-836. Sarisözen MS, *İcra-İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler* (3. Bs, Ankara, Yetkin, 2019) (*Yenilikler*).
- Sarisözen MS, *Konkordato* (Genişletilmiş 5. Bası, Ankara, Yetkin, 2021) (*Konkordato*).
- Sayhan İ, 'Anonim Şirketlerde Aktiflerin Pasifleri Karşılıyamasının Sonucu Olarak İflas ve İflasın Ertelemesi', 2005 XXIII (11) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 77-121.
- Stahelin D, 'Überblick über die Neuerungen im Sanierungsrecht' (2013) Aktuelle Juristische Praxis, Dike Verlag 1735-1742.
- Studer J and Zobeli M, *Schuldbetreibungs – und Konkursrecht Ein Leitfaden für die Praxis*, (RuP-Recht und Praxis, 5., überarbeitete Auflage, Orell Füssli, 2020).
- Şahin ÇS, *Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Hükümlerinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları* (1. Bası, İstanbul, On İki Levha, 2020).
- Tanrıver S, '4949 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti ve Değerlendirilmesi' (2004) 51 Türkiye Barolar Birliği Dergisi 67-90.
- Taşpınar S, 'Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflas Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler' (2003) 22(2) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 49-92.
- Tekinay SS, Akman S, Burcuoğlu H ve Altop A, *Borçlar Hukuku: Genel Hükümler* (7. Bs., İstanbul, Filiz Kitabevi, 1993).
- Topuz M, *Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi* (Yargıtay Kararları ile Birlikte, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Bası, Ankara, Adalet Yayınevi, 2017).
- Tunç Yücel M, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları* (1. Bası, On İki Levha, İstanbul, 2020).
- Uyar T, 'Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri' (Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, 2019) (*Temel İlkeler*).
- Uyar T, 'Kesin Konkordato Mühletinin 'Alacaklılar Bakımından' Sonuçları (İİK m. 294)' 2019 (2) Ankara Barosu Dergisi 151-176) (*Sonuçlar*).
- Üstündağ S, *İflas Hukuku (İflas-Konkordato-İptal Davaları)* (8. Bası, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 2002) (*İflas Hukuku*).
- Üstündağ S, 'Türk Ticaret Kanunu'nun 324'üncü Maddesinin Üçüncü Fıkrası Üzerine Düşünceler' (1980) 47 Günümüzde Yargı 17-20 (*Düşünceler*).
- Wohl GJ, 'Die Sanierung von Immobiliengesellschaften' (2017) 178 EIZ-Europa Institut Zürich, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VIII Immobilien und Insolvenz, Schulthess 135-166.

- Yeşilova Aras E, 'Sigorta Sözleşmesinden Doğan Alacağın Devri ve Konkordato' (2021) 8(2) İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 663-682.
- Yayvak Namlı İ, 'Die Auswirkung der Forderungsabtretung oder der Schuldübernahme auf die Konventionalstrafe' (2018) 67 Annales de la Faculté de Droit d'Istanbul 109-124.
- Yener MD, 'Alacağı Devredenin Garanti Sorumluluğu ve 6098 Sayılı Borçlar Kanunu ile Yapılan Değişiklikler' 2011 (3)5 Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi 67-75.
- Yıldırım MK ve Deren-Yıldırım N, *İcra ve İflas Hukuku* (Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, İstanbul, Beta, 2016).

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- <http://www.e-uyar.com/>
- <https://www.lexpera.com.tr/>
- <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.html>
- <https://www.swisslex.ch/>
- <https://beck-online.beck.de/Home>
- http://relevancy.bger.ch/php/clir/http/index.php?highlight_docid=atf%3A%2F%2F111-III-73%3Ade&lang=de&type=show_document
- <https://www.mevzuat.gov.tr/>
- https://fedlex.data.admin.ch/filestore/fedlex.data.admin.ch/eli/cc/11/529_488_529/20190101/de/pdf-a/fedlex-data-admin-ch-eli-cc-11-529_488_529.201.90101-de-pdf-a.pdf
- <https://www.resmigazete.gov.tr/>
- <https://dergipark.org.tr/tr/>
- <https://www.plaedoyer.ch/>
- <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/>
- <http://bthae.ankara.edu.tr/>